

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta

Bakalářská práce

**VYBRANÁ TVORBA PAVLA ČECHA VE VOLNOČASOVÉ
VÝCHOVĚ KE ČTENÁŘSTVÍ**

Autor práce: Zuzana Kučerová
Vedoucí práce: doc. PhDr. Helena Zbudilová, Ph.D.
Studijní program: Pedagogika volného času
Forma studia: kombinovaná

2022

Prohlašuji, že jsem autorkou této kvalifikační práce a že jsem ji vypracovala pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

datum: 10. března 2022

.....

Zuzana Kučerová

Mé poděkování patří doc. PhDr. Heleně Zbudilové, Ph.D. za její cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích a vypracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat paní ředitelce Mateřské školy Kámen Dagmar Mikešové za rady a pomoc při zpracování praktické části. V neposlední řadě patří velké poděkování mému manželovi, který mě podporuje při studiích a poskytuje mi oporu.

Obsah

ÚVOD	6
I. TEORETICKÁ ČÁST	7
1 Pavel Čech	7
1.1 Životopis	7
1.1.1 Pavel Čech jako indián	8
1.2 Inspirace Pavla Čecha	9
2 Tvorba Pavla Čecha	10
2.1 Autorské knihy	11
2.1.1 O čertovi (2002)	11
2.1.2 O zahradě (2005)	12
2.1.3 O Mráčkovi (2005)	12
2.1.4 O klíči (2007)	12
2.1.5 Tajemství ostrova za prkennou ohradou (2009)	12
2.1.6 Dědečkové (2011)	13
2.1.7 Dobrodružství pavouka Čendy 1, 2, 3 (2011, 2014, 2015)	13
2.1.8 Velké dobrodružství Pepíka Střechy (2012)	13
2.1.9 Velká knižní záhada (2014)	13
2.1.10 Knižka pro dva (2015)	14
2.1.11 Skoro tucet (2015)	14
2.1.12 A (2016)	14
2.1.13 Vlák (2017)	15
2.1.14 Pro Tebe (2018)	15
2.1.15 O malíři (2019)	15
2.1.16 O Červeňáčkovi (2019)	15
2.1.17 Jirka a indiáni (2020)	16
2.1.18 Modré z nebe (2021)	16
2.1.19 Prstýnek z kopřivy (2021)	16
2.2 Komiks	17
2.2.1 Dobrodružství Honzy Štístka (1990)	17
2.2.2 Ruddy (2000)	18
2.2.3 Dobrodružství Rychlé Veverky (2013 – 2019)	18
2.3 Ilustrátorská tvorba	19

2.4	Malířská tvorba	20
2.4.1	Výstavy	20
3	Získaná ocenění Pavla Čecha	21
3.1	Ocenění Magnesia Litera	21
3.2	Ocenění Muriel.....	21
3.3	Ocenění Zlatá stuha.....	21
3.4	Ostatní ocenění.....	22
4	Literární forma a žánr	23
4.1	Komiks	23
5	Vybrané metody zvolené pro konkrétní práci s textem.....	24
5.1	Literární výchova	25
5.2	Výtvarná výchova	25
5.3	Hudební výchova	25
5.4	Dramatická výchova.....	25
5.5	Pohybová výchova	25
II.	PRAKTICKÁ ČÁST	26
6	Projekt dle literární předlohy Pavla Čecha	26
6.1	O čertovi.....	26
6.1.1	První den – pondělí 29. 11. 2021	29
6.1.2	Druhý den – úterý 30. 11. 2021	30
6.1.3	Třetí den – středa 1. 12. 2021	31
6.1.4	Čtvrtý den – čtvrtek 2. 12. 2021	32
6.2	Realizace projektu	35
6.2.1	Pondělí 29. 11. 2021	35
6.2.2	Úterý 30. 11. 2021	35
6.2.3	Středa 1. 12. 2021	36
6.2.4	Čtvrtek 2. 12. 2021	37
6.3	Reflexe projektu	38
	ZÁVĚR	41
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	42
	SEZNAM PŘÍLOH.....	46
	ABSTRAKT	77
	ABSTRACT.....	78

ÚVOD

Knihy nás provází celým životem. Setkáváme se s nimi od útlého dětství a jsou naším průvodcem až do dalekého stáří. Přestože v dnešní digitální době pomalu upadají do ústraní, stále se mohou pyšnit svým místem v knihovnách mnoha domácností. Mají nejzásadnější vliv na čtenářskou gramotnost, kterou bychom měli začít rozvíjet již u malých dětí. O to se právě snaží novodobý umělec Pavel Čech, autor obrázkových knih, ilustrátor, komiksový tvůrce, malíř, ale i osobnost s elánem malého kluka a duší indiána. Jeho díla spojuje dobrodružství, záhady a putování, nechybí jim špetka tajemna, při prolistování na nás dýchne atmosféra starých časů, dětských her a pozdních příchodů domů. Knihy jsou obohaceny ilustracemi, které čtenáře vtáhnou do děje. Bývají přes celou stranu a vzájemně se s textem doplňují. Budí v nás touhu objevovat nepoznané a zažít něco zcela nového. Ponoukají naši představivost k následnému domýšlení končícího příběhu. Byť je většina jeho autorských knih především určena pro děti předškolního či mladšího školního věku, jistě zaujmou i dospělí. Mimo psaní a ilustrování knih se Pavel Čech věnuje malbě obrazů a tvoření komiksů. Přestože nevystudoval žádnou výtvarnou vysokou školu, jeho tvorba je na profesionální úrovni. V současné době se řadí mezi nejvýraznější české umělce.

Osobně se s tvorbou Pavla Čecha setkávám až nyní na vysoké škole. Při počátečním seznamování se s jeho díly jsem byla nadšená a ihned rozhodnutá, že právě tvorba Pavla Čecha se stane tématem mé bakalářské práce. Nyní již vlastním řadu jeho knih a kalendář s ilustracemi.

Bakalářská práce se jmenuje *Vybraná tvorba Pavla Čecha ve volnočasové výchově ke čtenářství*. Je zaměřena na veškerou tvorbu Pavla Čecha, počínající prvním komiksem *Dobrodružství Honzy Štístka* až po knihu *Prstýnek z kopřivy* vydanou v roce 2021.

Práce obsahuje dvě hlavní části. První část je teoretická. Zde čtenáře seznamuji s životopisem Pavla Čecha a s jeho inspirací. Dále představuji jeho autorské knihy, komiksy, ilustrátorské a malířské práce a významné výstavy. Následuje výpis jeho získaných ocenění a jeho preferovaná forma a žánr děl. Na závěr uvádím vybrané metody zvolené pro konkrétní práci s textem, které odkazují na následující praktickou část.

Tato druhá praktická část se týká vypracování literárního projektu, který vychází z Čechovy první autorské knihy *O čertovi*. Projekt je sestaven tak, aby rozvíjel předčtenářskou gramotnost u dětí v mateřské škole. Pro realizaci jsem si vybrala Mateřskou školu Kámen v okrese Pelhřimov. V praktické části popisuji samotnou přípravu projektu a následnou realizaci zakončenou reflexí. V příloze je několik pracovních listů, které jsem zhotovila přímo pro daný projekt.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 Pavel Čech

1.1 Životopis

Pavel Čech se narodil 5. listopadu 1968 v Brně, kde nadále žije se svou manželkou Sabinou a se dvěma syny Jiřím a Františkem. Již od raného dětství rád tvořil, bavila ho práce s hlinou, miloval kreslení, malování a vyřezávání. Díky pastelce a skicáku mohl uniknout do svého světa plného fantazie. Mezi jeho oblíbené motivy kromě indiánů, patřily i tanky. Vyrůstal ve čtvrti Komín poblíž lesa. Tam běhal, pořádal různé výpravy a honby za dobrodružstvím. Od mala se chtěl stát indiánem a tato jeho touha je v něm dodnes. „*Když jsem ve dvanácti seděl sponožkami v mokasínech ve svém týpí z prostěradel, připadal jsem si jako Sioux a nepřál jsem si nic jiného než vzít svůj lučik a šípy, ocitnout se u Little Big Hornu a indiánům pomoci.*“¹ Přestože malba a tvoření byly jeho velkými zálibami v dětství, nakonec se vyučil strojním zámečnickem. Po škole nastoupil jako údržbář do Královopolské strojirny, kde pracoval několik let.²

Na práci v továrně si Pavel Čech dlouho nemohl zvyknout, ale časem ho pracovat se železem začalo bavit. V té době již vznikaly jeho první komiksy a výtvarná díla. Po pěti letech mu kamarád ze základní školy nabídl šanci jít jiným směrem a stát se profesionálním hasičem. Pavel Čech bez zaváhání místo přijal, absolvoval požární kurz a následujících 15 let strávil s královopolskými hasiči. Pokud neměli výjezd, jeho kolegové si povídali, či posilovali. On si vzal skicák, pastelky a kreslil, co ho napadlo. Díky těmto volným chvílím se v kresbě zlepšil, vytvořil si svůj vlastní styl a naučil se mnohým kreslířským technikám.³ „*Byla tam bezva parta, navíc můj šéf mi fandil.*“⁴

V kresbě měl tak silné zálibení, že již v roce 1994 uspořádal svou první výstavu prací ve Studiu Horizont v Brně. Pavel Čech je talentovaný samouk, jeho rozhodnutí a touha ho přivedly k nové životní roli. Opustil hasičský sbor a od roku 2004 je umělcem na volné noze.⁵ Během následujících let se tak vypracoval, že ilustrování a psaní knih ho živí. Doposud uspořádal více než 20 výstav, a to jak v rodné zemi, tak i v zahraničí.

„Mám rád zarostlé zahrady, pohled na hvězdné nebe, motýly a brouky, lidi s dobrým srdcem, vůni lesních jablek a borového lesa, toulání, oprýskané zdi, indiány, Rychlé šípy, písničku Andělská, pouštění draka, knihy Michala Ajvaze, zrezavělé klíče,

---

¹ KAŠPAR, Lukáš. *Nevěděl jsem, co je youtuber, a tak jsem chtěl být indián, říká malíř Čech.* [online]. © 1999–2022 MAFRA, a. s., 11. září 2021 [cit. 2021-11-11]. Dostupné na:

https://www.idnes.cz/kultura/vytvarne-umeni/pavel-cech-malir-spisovatel.A201119_152331_lidicky_lsv

² ČECH, Pavel. *Kontakt.* [online]. © Pavel Čech [cit. 2021-11-11]. Dostupné z:

<http://www.pavelcech.wz.cz/kontakt.html>

³ KUBÍČKOVÁ, Klára. *RECENZE: U broučků na lustru bydlí ještě.* [online]. © 1999–2022 MAFRA, a. s., 19. října 2014 13.10 [cit. 2021-11-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/literatura/recenze-velka-knizni-zahada.A141017_170459_literatura_vdr

⁴ KOBZOVÁ, Martina. *Vypravěč příběhů. Moje země*, 2016, roč. 9, č. 5, s. 42.

⁵ GALERIE VÝTVARNÉHO UMĚNÍ V HAVLÍČKOVĚ BRODĚ. *Tajuplný svět Pavla Čecha.* [online]. [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: <https://www.galeriehb.cz/cs/vystavy/archiv/495-cech-pavel?highlight=WyJwYXZlbcIsIlx1MDEwZGVjaCIsInBhdmVsIFx1MDEwZGVjaCJd>

stará kina, čistou vodu, tajemství... a pokouším se to namalovat na plátno a nebo o tom psát a kreslit knížky.“⁶ Takto zní charakteristika, kterou sám Pavel Čech použil při vytvoření svého medailonku.

1.1.1 Pavel Čech jako indián

Machimia. Jeho indiánské jméno znamená *Dává mnoho*, pochází ze šajenského jazyka a získal ho při rituálu od podobně smýšlejících lidí z Ligy lesní moudrosti.⁷ Pavel Čech se snaží svého indiánského jména dostat, a to rozdáváním svých obrázků, výrobků či obdarováváním dětí vyprávěním.

Již od útlého dětství měl rád indiány. Pokud netrávil čas venku, bavil se tím, že si gumové indiány rozmístil na koberec a bojoval s nimi proti bělochům.⁸ Díky knize *Dva divoši* od spisovatele *Ernesta Thompsona Setona*⁹ usoudil, že indiáni vedou nejlepší život. V této knize je do detailu popsáno, jak být indiánem, čímž se inspiroval. Trávil mnoho času se svým kamarádem Petrem Růžičkou, alias *Bílá sova*, v té době měl Pavel Čech přezdívku *Černý sokol*. Petr byl jeho spřízněnou duší. Spolu si četli knihy od *Karla Maye*, či knihu *Dva divoši*, dle které si zhotovovali veškeré indiánské kulisy, vyráběli si teepee z prostěradel, mokasíny z koženky, luky a šípy. Svá dobrodružství i s fotografiemi si zaznamenávali do deníků.¹⁰ Snažili se indiány napodobovat co nejpřesněji do sebemenšího detailu.

I v dospělosti má Pavel Čech duši indiána. S některými přáteli z dětství se nadále vidá, jezdí s nimi na vandry a na indiánské tábory. Je právoplatným členem Ligy lesní moudrosti, což je organizace sdružující zájemce o *woodcraft*,¹¹ založena E. T. Setonem. „*Moc mě potěšilo, když za námi na tábor přijela i Setonova vnučka – Julia. Strávila tam týden a pak řekla, že takhle si to její dědeček představoval.*“¹²

S ostatními táborníky si Pavel Čech staví týpí, rozdělává oheň pomocí tření dřev, střílí z luku, vyrábí misky, nože či sněžnice. Členové Ligy lesní moudrosti mají nepsané pravidlo, že všechno oblečení, které nosí, by mělo být vlastní výroby. Díky svému zálesáckému životu se snaží pochopit mentalitu indiánů, jejich náboženství, zvyky a každodenní starosti. Tyto úvahy ho fascinují a probouzí v něm další a další otázky. Zážitky má jako inspiraci ke svým dílům.

---

⁶ ČECH, Pavel. *Kontakt*. [online]. © Pavel Čech [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: <http://www.pavelcech.wz.cz/kontakt.html>

⁷ Liga lesní moudrosti je nezávislá samostatná organizace sdružující chlapce i dívky, muže i ženy každého věku se zájmem o woodcraft – výchovné hnutí, které vytyčil počátkem 20. století americký spisovatel, malíř, přírodovědec a pedagog Ernest Thompson Seton. Viz LIGA LESNÍ MOUDROSTI. *Liga lesní moudrosti* [online]. © 2013 Liga lesní moudrosti [cit. 2021-11-13]. Dostupné z: <https://www.ligalesnimoudrosti.cz/>

⁸ Srov. PROKÚPEK, Tomáš, KUČEROVSKÝ, Tomáš. *Zoom 2 – Pavel Čech*. 1. vyd. Brno: Anaphabet Books, 2013, ISBN 978-80-904467-7-9.

⁹ Ernest Thompson Seton byl kanadský prozaik a přírodovědec, zakladatel moderních próz o zvířatech z divočiny. Knihou *Dva divoši* (1906) přispěl k formování skautského hnutí. In *Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích: 7, ř/š*. Praha: Diderot, 1999. ISBN 80-902-5559-0, s. 99.

¹⁰ PROKÚPEK, Tomáš, KUČEROVSKÝ, Tomáš. *Zoom 2 – Pavel Čech*. 1. vyd. Brno: Anaphabet Books, 2013, ISBN 978-80-904467-7-9.

¹¹ Woodcraft je výchovný systém založený na myšlence sebezdokonalování člověka za pobytu v přírodě. In *Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích: 8, t/ž*. Praha: Diderot, 1999. ISBN 80-902-7230-4, s. 394.

¹² KOBZOVÁ, Martina. *Vypravěč příběhů. Moje země*, 2016, roč. 9, č. 5, s. 46.

1.2 Inspirace Pavla Čecha

Pavel Čech je všestranný umělec s osobitým výtvarným projevem. Již od mala se zajímá o indiány, obdivuje malíře *Zdeňka Buriana*, *Karla Saudka*, *Gustava Kruma*, *Bohumila Konečného*, *Karla Frantu* aj. Několik děl je psáno podle zážitků z jeho dětství, kdy prožíval různá dobrodružství. Nejvíce se inspiroval u *Jaroslava Foglara* a jeho *foglarovek*,¹³ které četl jako malý kluk. „*O foglarovkách jsme nevěděli, kolik jich je a kde je vlastně sehnat, chodili jsme po antikvariátech a hledali pod písmenem ef a nedocházelo nám, že tam toho Foglara nenajdeme. Měl jsem kamaráda, který mi Foglara půjčoval, jeho rodiče ho měli.*“¹⁴ Na jeho počest ztvárnil obraz *Odchod Jaroslava Foglara* a dle Rychlých Šípů namaloval detailní mapu *Stínadel*, na které pracoval čtyři měsíce.¹⁵ Další jeho inspirací je spisovatel *Jules Verne*. Zásadní stopu v něm zanechalo dílo *Dva divoši* od *E. T. Setona*.

Všechna Čechova témata se vztahují k jeho osobnímu životu, k jeho pocitům a vzpomínkám. Je velmi vnímavý, nabírá zkušenosti, pochycuje vjemy a vše interpretuje do svých děl. Inspiraci nachází všude, ať už ve snech, nebo u svých dětí. „*Dneska jsem šel do ateliéru brzo ráno, protože jsem nemohl usnout, tak jsem se rozloučil s manželkou, která ještě spala, a vyrazil jsem tam přes les, což je asi hodinku cesty. Byla ještě tma a napadly mne dva nové příběhy, jeden na knížku a druhý na krátký komiks. Ani jsem se o to moc nepokoušel a nějak to ke mně přišlo.*“¹⁶ Do knih či ilustrací ukládá kus sebe, jako kdyby si chtěl zaznamenat, co prožívá, co v ten daný čas vidí, co cítí. Každá cihla, každý brouk i parkety, na nichž se příběh odehrává, jsou detailně propracované. Otevírá nám dveře do zcela nového, tajemného světa plného barev, pavučin a fantazie. Tento svět má mnoho kudrnatých uliček a odboček. Ale většina hlavních cest se skládá z indiánů, z opuštěných zahrad, z *foglarovek*, ze střech a z labyrintů. Tyto jeho světy jsou pohádkové, laskavé a přátelské.

Celková tvorba Pavla Čecha je inspirována mnoha umělci, malíři, kreslíři, spisovateli. Ale zároveň do svých děl dává kus sebe, svého života, touhy a snů. Inspirace vychází z jeho vnitra a tím se velmi odlišuje od všech ostatních.

---

¹³ Díla Jaroslava Foglara.

¹⁴ KUBÍČKOVÁ, Klára. *Z hasiče úspěšný výtvarník. Víc času jsem stejně kreslil, než hasil, říká.* [online]. © 1999–2022 MAFRA, a. s., 4. ledna 2015 11.04 [cit. 2021-11-11]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/brno/zpravy/rozhovor-vytvarnik-pavel-cech-z-brna.A141231_2127592_brno-zpravy_daj

¹⁵ ADAM. *Pavel Čech vypráví o své tvorbě a mapě Stínadel.* [online]. © 2001–2022 ADAM.cz - zpravodajský server České rady dětí a mládeže, 14. listopadu 2018, aktualizováno 26. října 2021 [cit. 2021-11-14]. Dostupné z: <https://www.adam.cz/clanek-2018110047-pavel-cech-vypravi-o-sve-tvorbe-a-mape-stinadel.html>

¹⁶ JARUŠEK, Ondřej. *Malíř a spisovatel Pavel Čech tě vtáhne do snového světa plného záhad, tajemství a nekonečné fantazie.* [online]. © 2011-2022 REFRESHER.cz, 29. leden 2017 14.34 [cit. 2021-11-14]. Dostupné z: <https://refresher.cz/40310-Malir-a-spisovatel-Pavel-Cech-te-vtahne-do-snového-sveta-plného-zahad-tajemství-a-nekonečne-fantazie-Rozhovor>

2 Tvorba Pavla Čecha

Tvorba Pavla Čecha je velmi rozmanitá. Vytváří komiksy, maluje obrazy, ilustruje obálky knih, dále ilustruje knihy pro děti a mládež, některé i píše. „*Je lepší, když si obrázky maluju k vlastním slovům. Tak to mám nejradši. Nemusím se vcítovat do představ autora textu. Je to mnohem svobodnější.*“¹⁷ Většina jeho autorských knih je adresována dětem předškolního a mladšího školního věku, přesto si díla oblíbí i mnoho dospělých čtenářů.

Knihy jsou přeloženy do několika cizích jazyků, a to hlavně do francouzštiny, angličtiny, ruštiny, italštiny, chorvatštiny a slovinštiny. Dílo *O zahradě* objevil v jednom malém knihkupectví ve Francii i majitel nakladatelství *Petrkov*, Petr Novotný z Havlíčkova Brodu. Od té doby se Pavel Čech stal kmenovým autorem nakladatelství *Petrkov*.¹⁸

Jeho díla jsou předlohou k mnoha inscenacím. V roce 2014 uvedlo amatérské divadlo Prkno dramaturgii Čechovy první knihy s názvem *O čertovi*. Na základě povídky z díla *Dědečkové* byl vytvořen roku 2013 čtyřminutový film *Ještě něco...* Režisérem příběhu je animátor a autor komiksů Michal Opitz. V roce 2015 Český rozhlas 2 připravil v čele s režisérem Lukášem Kopeckým rozhlasovou pohádku s názvem *Dobrodružství ve starém domě* na motivy prvního dílu *Dobrodružství pavouka Čendy*.¹⁹ Nejnovější inscenací je animované pásmo vánočních pohádek *O Čertovi a jiné vánoční pohádky* natočené v roce 2021 na námět stejnojmenné knihy výtvarníka Pavla Čecha. Vánoční pohádku režírovali Miroslav Zachariáš, Martin Otevřel, David Sůkup, Petr Vodička a Šárka Váchová.²⁰

Je zřejmé, že Pavel Čech je všestranným umělcem, a to jak ve sféře výtvarné, tak i literární. V dnešní době jsou jeho knihy součástí nabídky většiny knihkupectví, a naopak jeho olejomalby, grafiky, obrazy a další umělecké objekty jsou složkou exhibicí. Jeho práce jsou tematicky propojeny, tudíž na jeho výstavách zaznamenáme díla s motivy i postavami z jeho knih. Díky obrazům nalézáme nové souvislosti a lépe pochopíme daný knižní příběh.

Všechna díla, ať knihy, či obrazy jsou označeny značkou Pavla Čecha. Jeho charakteristický podpis znázorňuje srpek měsíce se třemi hvězdami a značí hvězdné nebe, které je symbolem tajemství. Jedná se o osobitý podpis autora.

---

¹⁷ HOLEČEK, Petr. Když nehasil, tak kreslil. *Metro magazin*, 2015, roč. neuveden, č. 5, s. 38–39.

¹⁸ PROKÚPEK, Tomáš, KUČEROVSKÝ, Tomáš. *Zoom 2 – Pavel Čech*. 1. vyd. Brno: Alphabet Books, 2013, ISBN 978-80-904467-7-9.

¹⁹ KUBĚNSKÝ, Petr. *Pavel Čech*. [online]. © ÚČL AV ČR, inSophy, Studio Vémola, 15. května 2016 [cit. 2021-11-16]. Dostupné z:

<http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1920&hl=pavel+%C4%8Dech>

²⁰ ČESKO – SLOVENSKÁ FILMOVÁ DATABÁZE. *O Čertovi a jiné vánoční pohádky*. [online]. © 2001-2022 POMO Media Group s.r.o. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/1099145-o-certovi-a-jine-vanocni-pohadky/galerie/>

2.1 Autorské knihy

Jedinečnost, kreativita a volné umění. Autorské knihy se vyznačují tím, že obrazová příloha dominuje nad textem, ale přesto se vzájemně doplňují. Při tvorbě knih jsou využívány rozmanité technologie, na celém díle pracuje jeden autor, většinou výtvarník. Hotová díla často mají rozličné formáty, někdy velmi malé, jindy jsou velkoformátové. Obvykle vznikají v jednom či v několika málo exemplářích a jsou vydávány v menších a alternativních nakladatelstvích.²¹

Čechova tvorba se obtížně rozděluje na autorské knihy a na komiks. Sám autor nemá tento způsob dělení rád. Některá díla obsahují charakteristické znaky pro komiks, jako jsou bubliny s textem, koláže a panely, přesto se řadí mezi beletrie. Naopak dílo *Velké dobrodružství Pepíka Střechy* získalo cenu Muriel za nejlepší původní český komiks, ačkoli ho sám autor Pavel Čech za komiks nepovažuje. Kniha *Dědečkové* je po všech stránkách vzorovým komiksem, a přesto je řazena mezi beletrie pro dospělé. Obdobných, těžko zařaditelných děl bychom u Pavla Čecha našli mnoho. Jeho knihy se stylem tvorby, samotným příběhem a závěrečným designem prolínají a je velmi diskutabilní daná díla rozdělit do kategorií. Sám autor většinu svých děl považuje za autorské knihy, třebaže znaky odpovídají komiksu.²²

Čechovy autorské knihy mají většinou pevnou vazbu a jsou dvojího formátu. Čtvercový formát mají kratší a pohádkovější knihy, naopak díla s delší a obsáhlejší dějovou linkou, či složené z více kratších příběhů jsou obdélníkového, většího formátu, mnohdy vydané ve dvou velikostech.

Zajímavostí knih Pavla Čecha je absence číslování stránek.

2.1.1 O čertovi (2002)

Dílo *O čertovi* je první autorskou knihou Pavla Čecha. Příběh se odehrává na střeších brněnských domů, které jsou vyobrazeny na obálce, dílo je inspirováno Čechovým prvním ateliérem v Radnické ulici. „*Přímo naproti Staré radnici v Radnické ulici mi jedna stará paní pronajala právě takovou půdňí sušárnu se střešním balkonem, dalo se z něj vylézt na kominické lávky. Tam jsem sedával a maloval a viděl ty mravence lidi pod sebou, hodiny na věži jsem měl přímo před očima. Bylo to krásné. Právě tam vznikl příběh o lásce mezi čertem a kominickou dívkou.*“²³

Kniha vypráví příběh o čertovi Florimónovi, kterého Peklo vyslalo na zem, aby škodil lidem, především kominíkům. Florimón zadaný úkol plní. Ovšem jak poznává lidi, tak se postupně mění. Ocítá se u domku němé kominice Tradamily, která mu zachraňuje život. Čert v ní nachází svou osudovou lásku. Florimón zůstává na zemi a stává se kominíkem.²⁴

---

²¹ VAŠE LITERATURA. *Nejlepším místem pro imaginaci jsou autorské knihy. Najdete je v Národní knihovně.* [online]. © 2009-16 Vaseliteratura.cz, 25. května 2013 3.00 [cit. 2021-11-26]. Dostupné z: <https://www.vaseliteratura.cz/aktuality/3235-autorske-knihy>

²² JULÍNKOVÁ, Karolína. *Literární a ilustrátorská tvorba Pavla Čecha* [online]. Brno, 2017 [cit. 2021-11-27]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. doc. PhDr. Milena Šubrtová, Ph.D. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/izhpg/Literarni_a_ilustratorska_tvorba_Pavla_Cecha_-_2017.pdf

²³ KUBÍČKOVÁ, Klára. *Z hasiče úspěšný výtvarník. Víc času jsem stejně kreslil, než hasil, říká.* [online]. © 1999–2022 MAFRA, a. s., 4. ledna 2015 11.04 [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/brno/zpravy/rozhovor-vytvarnik-pavel-cech-z-brna.A141231_2127592_brno-zpravy_daj

²⁴ ČECH, Pavel. *O čertovi*. 3. vyd. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2014. ISBN 978-80-87595-27-5.

2.1.2 O zahradě (2005)

Publikace *O zahradě* je druhou autorskou knihou Pavla Čecha. „*Knižka O zahradě je asi taková nejosobnější, odehrává se v domě, kde já jsem vyrůstal (...)*“²⁵ Kniha je bohatě ilustrována, je pojata jako příběh v obraze doplněný textem. Inspirací pro Čechovo dílo je právě kniha *Zahrada* od umělce Jiřího Trnky. Dílo *O zahradě* Čechovi dopomohlo k naleznutí nakladatelství Petrkov, které vydává jeho knihy viz *Tvorba Pavla Čecha*.

Kniha je o chlapci Františkovi a o jeho snech. Příběh čtenáře vtáhne do tajemných zahrad, na půdy plné tajemství, okouzlí ho poušť, prerie, opuštěný ostrov a mnoho dalších záhadných míst.

2.1.3 O Mráčkovi (2005)

Poetické dílo určené pro nejmenší čtenáře. Kniha *O Mráčkovi* nám představuje malého chlapce, který objevuje svět kolem. Obyčejné dobrodružství při pouštění draka na kopci se obrací v neobyčejné pozorování mraků, jejich proměn a chlapcovy představivosti.

„(...) *Autor píše text, kreslí něžné obrázky a kdysi dávno se vyučil strojním zámečnickem. Zámečnick, který na cestě životem neztratil oči dítěte. Už věnování se dotýká struny v mém srdci, aby mi připomnělo hudbu z dětství, kdy jsem s hlavou plnou otázek ležela v trávě a představovala si ... život. Autorovi děkuji, že mi tu melodii připomněl.*“²⁶

2.1.4 O klíči (2007)

Klíče. Pavel Čech je rád sbírá, dostává darem a nejednou se objevují na jeho obrazech a v ilustracích, dokonce je nalezneme i jako součást rámu jeho malby.²⁷ Možná i díky této zálibě vzniklo dílo *O klíči*.

Příběh je o chlapci, který při cestě do školy nachází na zemi starý, zrezivělý klíč. Tento nálezy v chlapci vzbuzuje mnoho otázek, jeho fantazie začíná pracovat. Od čeho klíč může být? Chlapec se zaobírá vlastními myšlenkami a sny a zapomíná na začátek vyučování. Při jeho snaze stihnout první hodinu, klíč ztrácí. Ten však nezůstává dlouho opuštěn, nalézá ho jiný objevitel.²⁸

2.1.5 Tajemství ostrova za prkennou ohradou (2009)

Kniha *Tajemství ostrova za prkennou ohradou* jako první z publikací Pavla Čecha získala ocenění, a to cenu Muriel za Nejlepší původní český komiks.

Celý příběh je sněním a nostalgickým vzpomínáním jednoho starého muže, který umírá v nemocnici. Myslí na své kamarády z mládí, na Toníka a Pepíka a na všechna dobrodružství, které s kamarády zažil, na léta her a pravého přátelství.²⁹

---

²⁵ TÝDEN V REGIONECH. *Pavel Čech a jeho barevný svět*. In: Youtube [online]. 16. března 2013 [cit. 2021-12-01] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=ki4ZCvHvb4>.

²⁶ TALU. *O mráčkovi: Komentáře* [online]. © 2008–2022 Databazeknih.cz, 5. června 2019 [cit. 2021-11-27]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/o-mrackovi-47098?orderBy=new&str=2>

²⁷ JULÍNKOVÁ, Karolína. *Literární a ilustrátorská tvorba Pavla Čecha* [online]. Brno, 2017 [cit. 2021-11-27]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. doc. PhDr. Milena Šubrtová, Ph.D. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/izhpg/Literarni_a_ilustratorska_tvorba_Pavla_Cecha_-_2017.pdf

²⁸ ČECH, Pavel. *O klíči*. 2. vyd. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2014. ISBN 978-80-87595-25-1.

²⁹ ČECH, Pavel. *Tajemství ostrova za prkennou ohradou*. 2. vydání Havlíčkův Brod: Petrkov, 2009. ISBN 978-80-904061-7-9.

2.1.6 Dědečkové (2011)

Literární dílo *Dědečkové* je určeno především pro dospělé čtenáře, kteří ho snáze pochopí. Ačkoli je dílo řazeno mezi autorské knihy, svými znaky se řadí ke komiksům. Kniha je složena z kratších komiksových povídek, ve kterých hlavní postavy spojuje vysoký věk. Příběh *Hvězdář* samostatně vznikl ještě před samotnou knihou a jako komiks vyšel v časopise *Aargh!* v roce 2001.³⁰ Na motivy díla *Ještě něco* vytvořil režisér Michal Opitz čtyřminutový film *Ještě něco...*

Kniha obsahuje devět příběhů o dědečcích, kteří jsou vystaveni všedním situacím. Vyprávění je mnohdy melancholické, ale čisté a pravdivé.³¹

2.1.7 Dobrodružství pavouka Čendy 1, 2, 3 (2011, 2014, 2015)

Dobrodružný příběh pavouka Čendy vyšel ve třech dílech. Sérií knih o pavoukovi Čendovi Pavel Čech odbočil od svého oblíbeného tématu klukovin, tajemství a opuštěných míst. Přesto příběh nachází oblíbení jak u malých, tak i dospělých čtenářů.

Malý pavouk Čenda bydlí ve starých hodinách visících v opuštěném domě na kraji města. Spolu s ním je obývá i dřevěná kukačka. Čenda se o hodiny svědomitě stará. Dny, které tráví Čenda s kukačkou, jsou klidné, ale náhle se jim život změní v nebezpečné dobrodružství.³² 2. *dobrodružství pavouka Čendy* se odehrává v lese a třetí pokračování knihy vypráví o pavoučici Janě.

2.1.8 Velké dobrodružství Pepíka Střechy (2012)

Dílo *Velké dobrodružství Pepíka Střechy* získalo nejvíce ocenění, přes cenu Magnesia Litera, Zlatou stuhu, Muriel, až po cenu Tiskáren Havlíčkův Brod. Na knize autor pracoval nepřetržitě dva roky. Jedná se o nejobsáhlejší dílo o 216 stranách, které ve větším formátu váží přes 1,5 kg.³³ V příběhu se objevují hrdinové z knih *O zahradě* a *Tajemství ostrova za prkennou ohradou*.

Povídka je o čtrnáctiletém chlapci jménem Pepík Střecha, který je plachý a ustrašený, většinu svých snů a tužeb prožívá skrze stránky napínavých knih. Překonat ostych mu pomáhá nová spolužačka Elzevíra. Spolu prožívají různá dobrodružství. Jednou se Elzevíra nedostaví do školy a Pepík se rozhodne ji najít. Jde po jejích stopách a u starého mlýna nalézá vzkaz v láhvi s prosbou o pomoc. Pepík, rozhodnut zachránit Elzevíru, nasedá na plavidlo z necek a pluje do tunelu vedoucího podél mlýna. Najednou se objevuje ve smyšleném světě, který si s Elzevírou vysnili.³⁴

2.1.9 Velká knižní záhada (2014)

Nápad popsat život knížek v knihovně, v době, kdy tam zrovna nikdo není, je velmi originální. Kniha *Velká knižní záhada* je úsměvná, akční a pro děti velmi napínavá. Obsahuje i několik vtipných situací např. když hladový myšák sežere ze stránky z knihy slovo „sýr“. Mnohým čtenářům může příběh připadat jako nedokončený, záhada se nevyřeší.

³⁰ ČECH, Pavel. *Dědečkové*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2017. ISBN 978-80-87595-59-6.

³¹ Tamtéž.

³² ČECH, Pavel. *Dobrodružství pavouka Čendy*. 2. vyd. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2014. ISBN 978-80-87595-28-2.

³³ ČECH, Pavel. *Velké dobrodružství Pepíka Střechy*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2016. ISBN 978-80-87595-11-4.

³⁴ Tamtéž.

Příběh vypráví o kocourovi Alfrédovi a myšákovi Kvídovi. Ve světě, kde žijí, je známo, že ilustrace z pohádkových knih mají sklon přelézat z knihy do knihy. Nikdo nemá tušení, proč se to děje a jak jim v tom zabránit. Kocour s myšákem pocházejí z různých knih, jeden druhého se snaží chytit a skáčou ze svazku do svazku.³⁵

2.1.10 Knížka pro dva (2015)

Knížka pro dva se od autorových předchozích knih liší ve více oblastech. Především se jedná o první veršované dílo. Je zajímavé také svým uspořádáním, skládá se ze dvou básní, které jsou vytištěny oboustranně. Knihu lze tedy číst z obou stran, jedna strana je barevně laděna do červena, druhá do modra. Uprostřed díla je namalované bludiště, ve kterém se básně setkávají. Verše oslovují především dospívající čtenáře. Dílo bývá často nabízeno jako dárkové zboží.

Na jedné straně stojí báseň zamilovaného mladíka, na druhé straně básně od dívky. Verše imitují dopisování milujícího páru. Básně jsou něžné, romantické, hledající lásku.³⁶

2.1.11 Skoro tucet (2015)

„*Když vznikaly příběhy v této knížce, nevěděl jsem, že je jednou seskládám k sobě. (...) Spočítal jsem je. Těch použitelných bylo jedenáct. Myslel jsem, že ten zbývající dodělám, ale když ke mně žádný příběh nepřicházel, napadlo mě něco jiného: místo plánovaného názvu Tucet jsem knížku pojmenoval Skoro tucet*“.³⁷ Na konci knihy Pavel Čech žádá své čtenáře, aby mu darovali poslední, dvanáctý příběh, jenž chybí do tuctu.

Knihla obsahuje jedenáct různorodých příběhů, od povídky, kde vznikají mrkve, přes dobrodružství kosa Františka, až po muže plavícího se po moři.

2.1.12 A (2016)

Knihla v podobě komiksu je určena starším dětem či dospělým. Úsporně nazvané dílo *A* nám představuje nebezpečí totalitních režimů a diktatur. V této totalitní společnosti neexistuje žádné jiné písmeno než právě „A“. V díle má každý člověk číslo místo jména. Knihla svým tématem vybočuje z řady ostatních publikací Pavla Čecha. „*Inspiroval mě kni mladší syn František, který chtěl vědět, jestli byl „zlejší“ Hitler, nebo Stalin, a kdo to byl Gottwald...*“³⁸

Knihla představuje principy fungování tamější ideologie, ukazuje kontrolu státních složek i přísné tresty při vybočení z řady. Přes všechna negativní zobrazení „špatných“ režimů disponuje dílo i možným nadějným koncem. Příběhem nás provází mladík 21868, který žije ve městě, v němž jediné správné názory charakterizuje písmeno A. Mladík nalézá vlašťovku s písmenem B a s touto informací se svěřuje kolegovi. Hrdinovi příběhu v ten moment začíná boj o život.³⁹

³⁵ KUBÍČKOVÁ, Klára. *RECENZE: U broučků na lustru bydlí ještěr*. [online]. © 1999–2022 MAFRA, a. s., 19. října 2014 13.10 [cit. 2021-11-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/literatura/recenze-velka-knizni-zahada.A141017_170459_literatura_vdr

³⁶ ČECH, Pavel. *Knížka pro dva*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2015. ISBN 978-80-87595-42-8.

³⁷ ČECH, Pavel. *Skoro tucet*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2015. ISBN 978-80-87595-41-1.

³⁸ KOBZOVÁ, Martina. *Vypravěč příběhů. Moje země*, 2016, roč. 9, č. 5, s. 45.

³⁹ DATABÁZE KNIH. *A*. [online]. © 2008–2022 Databazeknih.cz [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/a-313351>

2.1.13 Vlák (2017)

Publikace *Vlák* je především komiks určený pro dospělé, vyšel v limitované edici 500 číslovaných výtisků. Kniha obsahuje černobílé ilustrace, které i když působí smutným dojmem, jsou něžné a výpravné.

Dílo o podivuhodných snových světech, náhodných setkáních a míjejících se vlacích jedoucích do neznáma.

2.1.14 Pro Tebe (2018)

Kniha *Pro Tebe* je sestavena z devíti komiksů určených pro děti i pro dospělé. Zajímavostí je podklad na stránkách knihy, na který jsou všechny příběhy ilustrovány. Jedná se o hnědý balicí papír, jenž autor našel vyhozený u popelnice. Hnědá barva papíru u jednotlivých příběhů vyvolává určitou nostalgii, kterou utvrzuje fakt, že se děj všech miniatur odehrává v době bez elektroniky. Jednotlivé příběhy jsou vyprávěny pomocí ilustrace, bez textu.⁴⁰

Devět komiksů vyprávějících o době před současností. Poetické, milé, někdy smutné a srdceryvné miniatury o všedních záležitostech.

2.1.15 O malíři (2019)

Pavel Čech se k vytvoření díla *O malíři* inspiroval Písní o malíři, kterou složil Petr Rada a nazpívala Hana Hegerová. „Zamknul se ve svém podkroví sám se svým terpentýnem. Když potom vyšel, to se ví, sám sobě mohl být stínem. Pod paží nesl na provázku portrét tak zvláštní divné krásy. Zmohla jsem se jen na otázku, kdopak to je, kde žije asi. Vydechl tiše do mrazu větu, jež spát mi nedá. Člověka k svému obrazu v ulicích teprv hledá.“ Úryvek z textu písně.⁴¹

Kniha vypráví příběh o malíři, který žije ve městě zavinitém do záhadných ulic, tajemných zákoutí a schodů lemovaných domy s kluzkými střechami. Ve městě panuje zimní, chladná atmosféra. Malíř se snaží uživit prodejem svých obrazů a obyčejně žít.

2.1.16 O Červeňáčkovi (2019)

Dalším dílem je komiksová povídka *O Červeňáčkovi*. Jak již z názvu vyplývá, v příběhu se setkáváme s partou chlapců z Rychlých šípů spisovatele Jaroslava Foglara. Pavel Čech pomohl této partě vyrůst a dospět, členové se mění z chlapců na muže.

Děj navazuje na knihy Jaroslava Foglara. Komiksem nás provází Červeňáček, kluk, který ve skupině Rychlých šípů dospívá jako poslední. Zatímco si ostatní chlapci hledají slečny, chodí na brigády a hrají v kapele, on pravidelně chodí na schůzky a zajímá se o výpravy a snaží se partu opět stmelit a přivést zpět ke klukovským hrám. Na závěr Červeňáček pochopí, že Rychlé šípy zanikly v oparu minulosti.⁴²

---

⁴⁰ MANDYS, Pavel. *Pro Tebe*. [online]. © Pavel Mandys, 14. července 2018 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/40193/cech-pavel-pro-tebe>

⁴¹ NAKLADATELSTVÍ PETRKOVI. *O malíři*. [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <http://www.petrkov.cz/o-maliri>

⁴² ČECH, Pavel. *O Červeňáčkovi*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2019. ISBN 978-80-87595-82-4.

2.1.17 Jirka a indiáni (2020)

„Vzpomínám si, jak zaníceně jsme sbírali známky, staré časopisy, komiksy, angličáky, ale hlavně gumové indiány.“⁴³ Snad díky této vzpomínce napsal Pavel Čech knihu *Jirka a indiáni*, která přesně vystihuje jeho klukovská léta. O tolik omílaném, ale přesto oblíbeném tématu. A chlapce z díla pojmenoval po svém synovi Jiřím.

Děj je o modrém kufříku s hromadou gumových indiánů, malém chlapci Jirkovi v pyžamu a o jednom velikém dobrodružství.

2.1.18 Modré z nebe (2021)

Knihy *Modré z nebe* se od ostatních liší. Celý příběh je psán ve verších. Zároveň zde autor pracuje se zcela novým námětem. Děj knihy připomíná jeho autobiografii, jen v jiném, pozměněném světě. Nejen z názvu knihy, ale i z vizuálního vzhledu obálky vyplývá, že celý obsah je laděn do modra.

Jednoduchý, milý příběh Pavla Čecha, ve kterém je hlavní postavou on sám. Jako ve svém životě, tak i v knize se vyučil zámečnickem. Poté se jeho kroky v díle odklánějí od reality. Stává se slavným vynálezcem sestavující podivuhodné stroje z kovů a ze snů.⁴⁴

2.1.19 Prstýnek z kopřivy (2021)

Zatím poslední vydaná kniha *Prstýnek z kopřivy* je opět básnického rázu. Básně jsou krátké a výstižné, doprovázené malebnými kresbami.

„Upletl jsem prstýnek z kopřivy

Kroužek plný ticha

A času, který nespíchá“⁴⁵

Ilustrace v knize jsou klidné, vlnivé až pohádkové. Čas se při listování knihou zastaví, stejně tak jako při čtení veršovaného textu. Každá kresba v díle má svou vlastní myšlenku v podobě poezie. Monotypy v díle na sebe nenavazují, přesto se navzájem doplňují.

---

⁴³ ČECH, Pavel. *Jirka a indiáni*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2020. ISBN 978-80-87595-9.

⁴⁴ ČECH, Pavel. *Modré z nebe*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2021. ISBN 978-80-87595-92-3.

⁴⁵ ČECH, Pavel. *Prstýnek z kopřivy*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2021. ISBN 978-80-87595-90-9.

2.2 Komiks

Srovnatelnou kategorií s autorskými knihami tvoří komiksy. Základním článkem komiksu je kresba, která vyjadřuje děj. Je doplněna krátkým textem v bublině. Samotný komiks vychází většinou na pokračování a dělí se do různých podkategorií.

Komiks Pavla Čecha provází již od útlého dětství, kdy jich mnoho nevycházelo. „*Doma jsme měli Čtyřlístky, které jsem sbíral z nedostatku komiksů, po kterých jsme toužili, jako byly ty francouzské – třeba Pif – nebo stripotéka z bývalé Jugoslávie. Každý z kluků ve třídě měl pár komiksů, které držel a nechtěl měnit. Tak jsme si je alespoň půjčovali a někteří z nás se je pokoušeli obkreslovat. Nejvíce jsem se stejně naučil, když jsem byl kluk ve třetí čtvrté třídě, teď už to jen horko těžko doháním.*“⁴⁶ Jeho nejoblíbenějším komiksem jsou Rychlé šípy.

Čechovy komiksy lze rozdělit dle barev na černobílé, kolorované a celobarevné. Avšak častější členění je podle rozsahu, a to na dva typy. Prvním typem jsou jednostránkové komiksy, jež jsou krátké a většinou nenavazují na žádný příběh. Takové komiksy Čech vytváří do různých časopisů. Hlavně spolupracuje s časopisy *Aargh!*, *Stripburek* a *K9*. Ve fanzinu *Aargh!* vydal například komiksy *Hvězdář*, *Mirek Dušín ještě netuší...*, *Gunmeni*, *Pohádka* či *J. V.*)⁴⁷ Samostatné komiksy se též objevují v diářích a v kalendářích.

Mezi druhý typ patří komiksové sešity, které jsou v brožované vazbě. Oproti autorským knihám s rozdílnými formáty se velikost Čechova komiksu nemění. Vždy se jedná o formát A4. Přestože lze ke komiksovým dílům přidat i knihy *Dědečkové* a *A*, většinou je ke kategorii komiksů neřadíme. K roku 2021 prozatím vyšlo sedm komiksových sešitů, viz níže.

Pro Pavla Čecha jsou komiksy prakticky zpracované. Text v bublině je přímo zapojený do děje a samotný výsledek je živější.

2.2.1 Dobrodružství Honzy Štístka (1990)

„*(...) to byl první komiks, který mi vyšel, a když se na něj dnes podívám, mám hrůzu z toho, že jsem ty chyby tenkrát neviděl. Ale jinak ho mám rád, dělali jsme Honzu Štístka s kamarádem a připomíná mi ty doby, kdy další pokračování komiksu byla má jediná starost.*“⁴⁸

Spoluautorem komiksu je Zdeněk Chlubný. Jedná se o první, na vlastní náklady vydané dílo Pavla Čecha, ve kterém Honza Štístko čte velké množství komiksů a zažívá různá dobrodružství. Přestože komiks sami autoři sešivali a distribuovali, komiks úspěšný nebyl.

---

⁴⁶ DVORÁK, Marek. *Pavel Čech: Na českých komiksech mám rád nedokonalost*. [online]. © Statutární město Brno, leden 2015 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/brnensky-metropolitan/brnensky-metropolitan-rozhovory/rozhovor-pavel-cech-leden-2015>

⁴⁷ Srov. ŠUBRTOVÁ, Milena a kol. *Pohádkové příběhy v české literatuře pro děti a mládež 1990–2010*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5692-3, s.134.

⁴⁸ FENCL, Ivo. *Pavel Čech: Chtěl bych jen týden malovat jako Burian*. [online]. 9. dubna 2009 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://www.bohousek.cz/clanek-2009040006-pavel-cech-chtel-bych-jen-tyden-malovat-jako-burian.html>

2.2.2 Ruddy (2000)

Při vytvoření komiksu se Čech inspiroval hlavně *Kájou Saudkem*, ale i dalšími umělci.⁴⁹ Postupem času se autorův styl kresby mění. *Ruddy* se řadí mezi černobílé komiksy, jen obálka je barevná.⁵⁰ Vydán je společně s kratším komiksem *O kutilce* od Tomáše Jirků, vydání je tudíž oboustranné, jako je to u *Knížky pro dva*.

Komiks vypráví příběh Ruddyho, brněnského závodníka na koloběžce. V díle jsou zachyceny nejen koloběžky, úplatky, odvaha, akce, ale i dobrodružství při samotných závodech.

2.2.3 Dobrodružství Rychlé Veverky (2013 – 2019)

Knížečná série *Dobrodružství Rychlé Veverky* se nyní skládá z pěti komiksových sešitů. V komiksech vystupuje postava otce, která svému synovi vypráví příhody indiána jménem Rychlá Veverka. Ten prožívá různé příhody, ať už ve městě, nebo v přírodě. Pavel Čech sérii vytváří pro své syny. „*Dělal jsem to kvůli klukům, protože mají rádi auta a já mám rád indiány, tak jsem to zkusil spojit. Je to o indiánovi, který řídí závodní auta a nakonec jezdí v F1.*“⁵¹

2.2.3.1 Velký závod (2013)

Indián Rychlá Veverka chce být účastníkem automobilového závodu o peněžní výhru. Jediné, co mu chybí, je automobil. Vydá se na smetiště, kde si jeden auták vyrobí.

2.2.3.2 Poklad (2013)

Dobrodružství začíná na moři. Indián Rychlá Veverka se plaví na parníku, který ztroskotá. Ale nehoda ho nerozhodí a pomocí mapy a přítele, který ho z parníku zachrání, pátrá po pokladu.

2.2.3.3 Bludiště (2016)

Tatínek, vypravěč příběhů o indiánovi Rychlé Veverce, si se synem zahraje několik jeho oblíbených stolních her.

2.2.3.4 Přání (2016)

Rychlá Veverka je ve městě a stane se řidičem tramvaje. Neustále u sebe nosí knihu s vyobrazením jedné krásné dívky. Onu dívku indián zahlédne a má přání.

2.2.3.5 Tajemná krabička (2019)

Příběh o lásce ke knihám, indiánské legendě, únosu a jedné malé krabičce poslední záchrany.

---

⁴⁹ PROKŮPEK, T., KUČEROVSKÝ, T. *Zoom 2 – Pavel Čech*. 1. vyd. Brno: Anaphabet Books, 2013, ISBN 978-80-904467-7-9

⁵⁰ JULÍNKOVÁ, Karolína. *Literární a ilustrátorská tvorba Pavla Čecha* [online]. Brno, 2017 [cit. 2021-12-01]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. doc. PhDr. Milena Šubrtová, Ph.D. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/izhpg/Literarni_a_ilustratorska_tvorba_Pavla_Cecha_-_2017.pdf

⁵¹ TÝDEN V REGIONECH. *Pavel Čech a jeho barevný svět*. In: Youtube [online]. 16. března 2013 [cit. 2021-12-01] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=ki4ZCbvHvb4>.

2.3 Ilustrátorská tvorba

Před vydáním své první autorské knihy se Pavel Čech více věnoval ilustraci. „(...) *Dřív jsem víc ilustroval, rád vzpomínám na Druhé město Michala Ajvaze, Uspávanku s plavčíkem a velrybou od Jana Skácela nebo knížku Jeana Giona Muž, který sázel stromy. Teď se víc věnuju autorským knihám, dovolí mi to zůstat ve svém světě, kterému rozumím.*“⁵² V začátcích Čech ilustroval knihy jiných autorů a zároveň tvořil své. Časem se zaměřil hlavně na vlastní knihy, nyní cizí díla doplňuje ilustracemi jen sporadicky. Pověštinou tvoří celostránkové ilustrace. Jako všechna jeho tvorba, tak i vytvořené obrázky bývají v romantickém až melancholickém duchu. Ilustrace do pohádkových knih, knih pro děti, popřípadě do čítanek jsou barevnější, veselejší a mají ostřejší obrysy než do knih určených dospělým.

Pavel Čech ilustroval knihy s různorodými žánry a pro různá nakladatelství. Nejvíce spolupracoval s již zaniklým brněnským nakladatelstvím Petrov. Zde hlavně ilustroval několik obálek knih Jiřího Kratochvíla, ale také knihy Michala Ajvaze, a to *Druhé město* a *Pusté ulice*. Za knihu *Pusté ulice* získal Ajvaz Cenu Jaroslava Seiferta. Dále ilustroval dílo *Čarokniha Harryho Pottera*, které bylo vydané v nakladatelství Jota, kde také svými obrázky doplnil fantazijní sérii *Příběhů Septimuse Heapa* spisovatelky Angie Sageové.⁵³

Při tvorbě ilustrací ke knize *Chata v jezerní kotlině* od Jaroslava Foglara využil své vzpomínky a zážitky z dětství. Splnil si tak svůj klukovský sen. „*V příběhu je indián na vzpínajícím se ryzákovi, a ten mi dal práci, protože koně neumím. Zdeněk Burian říkal, že kdo umí namalovat koně, tak umí namalovat všechno. Takže já vlastně neumím nic.*“⁵⁴ Mezi další díla s jeho ilustracemi patří *Muž, který sázel stromy*, *Uspávanka s plavčíkem a velrybou*.

V neposlední řadě ilustroval i tři knihy básníka Radka Malého. Čech vytvořil obrázky k básnickým sbírkám *Moře slané vody* a *Listonoš vítr*. V opačném pořadí vzniklo dílo *Poštou havraní*, kniha vznikla právě na obrazy Pavla Čecha. „*Tak nějak mi přišlo líto, že některé ty obrazy, které toho tolik říkají, zůstanou u malíře v ateliéru a případně u někoho doma na zdi. (...) A tak jsem na ty Pavlovy obrázky, které mi toho šeptaly nejvíc, zkusil dopovědět,*“ říká Radek Malý.⁵⁵

---

⁵² KOBZOVÁ, Martina. Vypravěč příběhů. *Moje země*, 2016, roč. 9, č. 5, s. 43.

⁵³ ČECH, Pavel. *Ilustrace*. [online]. © Pavel Čech [cit. 2021-12-02]. Dostupné z: <http://www.pavelcech.wz.cz/ilustrace.html>

⁵⁴ KVĚTOŇOVÁ, Regina. *Nové vydání Chaty v Jezerní kotlině ilustroval Pavel Čech, dětský fanoušek foglarovek*. [online]. © 1997-2022 Český rozhlas, 2018 [cit. 2021-12-02]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/fenomen-foglar-7616206/3>

⁵⁵ MALÝ, Radek. *Poštou havraní*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2018. ISBN 978-80-87595-68-8, předmluva.

2.4 Malířská tvorba

Pavel Čech si již v dětství rád čmáral a kreslil. V úplných začátcích své malířské kariéry se zabýval grafikou, kterou se dle knih sám učil dělat. Jednou při tvoření grafiky použil barvy. Díky tomu se pustil do malby se vším všudy.⁵⁶

Čechovou nejpoužívanější technikou je olejomalba. Rád experimentuje, zkouší nové nástroje, smíchává barvy, hledá zajímavé podklady. Při vyhotovení obrazu používá kombinaci mnoha technik, pracuje s vrstvením, leptem, dřevorytem, používá pastelky, tuš nebo tužky. Jeho vynalézavost lze sledovat na komiksu *Ruddy*, kdy první strany ilustroval popisovačem.

Opětovná technika, kterou využívá, je monotyp. Při ní se na podklad nanese barva, která se otiskne na papír. Tisk lze provést jen jednou. Výsledný obrázek si Čech upraví dle své představy. V jeho dílech se taktéž objevuje mnoho koláží, které vytváří ze starých novin, fotografií či jiných textilií. Autorské knihy jsou častokrát složeny z několika technik najednou. Dílo *Jirka a indiáni* je vzorovou ukázkou mnoha technických kombinací. Kromě výše zmíněných technik a stylů malby Čech také zhotovuje prostorové výrobky, především různé police, schránky a hodiny. Hotové předměty doplňují výstavy obrazů.

Samotné obrazy jsou tajemné, plné fantazie a dobrodružství. Kolikrát Pavel Čech nejdřív namaloval obraz a až poté k němu domyslel příběh a vznikla autorská kniha. Jeho obrazy jsou zasazeny do osobitých, dřevěných rámců, jež jsou samy o sobě uměleckými díly. Rámy si nechává vyrábět na zakázku, ale čas od času si je vyrábí i sám. Mnohdy si objednaný rám upraví dle své představivosti, použije k tomu barvu, či přidělá k rámu předmět odpovídající tématu samotného obrazu. Vždy se snaží, aby se rám hodil námětově k obrazu a naopak.

2.4.1 Výstavy

První výstava obrazů Pavla Čecha proběhla v roce 1994 ve Studiu Horizont v Brně. Již třetí den se musela ukončit. „*Já jsem v té době pracoval jako hasič a úplně jsem se roztřepal. Byla ve mně malá dušička, že na výstavu asi nikdo nechodí, že je to průšvih a nikdo nic nenakupuje.*“⁵⁷ Opak byl pravdou. Všechna jeho díla byla hned vykoupená.

Většina výstav se realizovala v jeho rodném městě, v Brně. Na svém kontě má ale i několik zahraničních výstav. V roce 2011 probíhá výstava jeho obrazů ve vzdáleném Dallasu v Texasu. Velkým úspěchem je účast na výstavě *Trip to Czech Picture Books – From Čapek to the latest Comics* v japonském městě Ašija v roce 2016. Poslední výstava se uskutečnila v létě roku 2021 na zámku v Moravské Třebové.⁵⁸

Mimo výstavy můžeme jeho obrazy veřejně zhlédnout v kavárně na náměstí v Havlíčkově Brodě, obraz *Labyrint pod Zelným trhem* visí v Brně u labyrintu a obraz *Mapa Stínadel* je v budově Českého rozhlasu Brno.⁵⁹

---

⁵⁶ PROKŮPEK, Tomáš, KUČEROVSKÝ, Tomáš. *Zoom 2 – Pavel Čech*. 1. vyd. Brno: Anaphabet Books, 2013, ISBN 978-80-904467-7-9.

⁵⁷ HOLEČEK, Petr. Když nehasil, tak kreslil. *Metro magazin*, 2015, roč. neuveden, č. 5, s. 39.

⁵⁸ ČECH, Pavel. *Výstavy*. [online]. © Pavel Čech [cit. 2021-12-02]. Dostupné z:

<http://www.pavelcech.wz.cz/vystavy.html>

⁵⁹ TRIBULOVÁ, Lucie. *Malířská tvorba Pavla Čecha* [online]. Brno, 2018 [cit. 2021-12-02]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. PhDr. Aleš Filip, Ph.D. Dostupné z:

https://is.muni.cz/th/wgyfu/Malirska_tvorba_Pavla_Cecha.pdf

3 Získaná ocenění Pavla Čecha

Za svoji autorskou a komiksovou tvorbu se Pavel Čech pyšní mnoha oceněními.

3.1 Ocenění Magnesia Litera

Roku 2013 obdržel titul *Velké dobrodružství Pepíka Střechy* Literu za knihu pro děti a mládež knižní ceny Magnesia Litera⁶⁰ za nejkrásnější knihu pro děti a mládež. Dílo se stalo vítězem v oblasti dětské literatury.

3.2 Ocenění Muriel

V roce 2010 získala jeho kniha *Tajemství ostrova za prkennou ohradou* prestižní cenu Muriel⁶¹, a to v kategorii Nejlepší původní český komiks. Touto cenou byly oceněny jeho další tři díla. V roce 2011 kniha *Dědečkové* v kategorii Nejlepší kresba, v roce 2013 kniha *Velké dobrodružství Pepíka Střechy* v kategoriích Nejlepší scénář a Nejlepší původní komiks. Zatím poslední cenou Muriel byla v roce 2019 oceněna kniha *Dobrodružství Rychlé Veverky 5: Tajemná krabička* v kategorii Nejlepší komiks pro děti.⁶²

3.3 Ocenění Zlatá stuha

Dílo *Velké dobrodružství Pepíka Střechy* bylo úspěšné i v soutěži Zlatá stuha.⁶³ V roce 2013 získalo ocenění v kategorii Původní česká slovesná tvorba: beletrie pro děti. Zlatou stuhou byly oceněny i další jeho knihy. V roce 2012 se jednalo o knihu *Dědečkové*, která získala cenu ve výtvarné části: kniha pro starší děti a mládež. Dále roku 2014 v kategorii Komiks pro děti a mládež byla vyhlášena kniha *Dobrodružství Rychlé Veverky 1, 2*. Poslední ocenění Zlatá stuha dostal Pavel Čech za dílo *A* v roce 2017, a to v kategorii Komiks pro děti a mládež.⁶⁴

V roce 2012 byla mimo jiné označena Zlatou stuhou v kategorii Původní česká slovesná tvorba: beletrie pro děti i kniha *Listonoš vítr*, kterou napsal Radek Malý. Jmenovanou knihu Pavel Čech ilustroval.⁶⁵

---

⁶⁰ Významná cena, kterou vyhlašuje občanské Sdružení Litera. Magnesia Litera je udělována v jedenácti kategoriích, z nichž je jen jedna zaměřena na literaturu pro děti a mládež. Viz MAGNESIA LITERA. *Magnesia Litera*. [online]. Praha: Litera, produkce, s.r.o. [cit. 2021-11-23]. Dostupné na: <https://www.magnesia-litera.cz>

⁶¹ Jedná se o komiksovou cenu, jež se uděluje v deseti kategoriích. Název ceny je odvozen od komiksu Muriel a andělé, který ztvárnili Kája Saudek a Miloš Macourek, jedná se o nejlepší český komiks všech dob. Viz WIKIPEDIE. *Muriel a andělé*. [online]. 23. června 2021 9.44 [cit. 2021-11-23]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Muriel_a_and%C4%9B1%C3%A9

⁶² MURIEL. *Pavel Čech*. [online]. 2021 [cit. 2021-11-23]. Dostupné z: <https://muriel.cz/?s=pavel+%C4%8Dech>

⁶³ Představuje jedinou cenu v České republice, která se orientuje na knižní tvorbu pro děti a mládež. Viz ZLATÁ STUHA. *Zlatá stuha*. [online]. © IBBY 2014 [cit. 2021-11-24]. Dostupné na: <http://www.zlatastuha.cz/cs>

⁶⁴ ZLATÁ STUHA. *Zlatá stuha*. [online]. © IBBY 2014 [cit. 2021-11-24]. Dostupné na: <http://www.zlatastuha.cz/cs>

⁶⁵ Tamtéž.

3.4 Ostatní ocenění

Mezi další ocenění se řadí Cena knihovníků Klubu dětských knihoven SKIP⁶⁶, kterou v roce 2013 byla oceněna kniha *Dobrodružství Rychlé Veverky*.

Dále v roce 2012 získal Pavel Čech cenu Tiskáren Havlíčkův Brod za dílo *Velké dobrodružství Pepika Střechy*. Tato kniha se řadí mezi jeho nejvíce oceněné knihy.⁶⁷

---

⁶⁶ Cena udělená na základě hlasování knihovníků z veřejných knihoven.

⁶⁷ ŠOTOLOVÁ, Michaela. *Oceněny nejkrásnější knihy Podzimního knižního veletrhu*. [online]. 22. října 2012 [cit. 2021-11-24]. Dostupné z: http://m.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=4047075&n=oceneny-nejkrasnejsi-knihy-podzimniho-knizniho-veletrhu&p1=1213

4 Literární forma a žánr

Čechova díla jsou především plna obrázků, které jsou doprovázeny krátkými pasážemi. Jedná se o lyrizovaný text, který má básnický nádech a doplňuje ilustrace. Textu je v dílech méně, mnohdy se jedná o pár slov na stránce, přesto zcela stačí k pochopení celého příběhu. Mimo klasických prozaických textů Pavel Čech napsal i několik sbírek básní. Veršovaná díla jsou *Knížka pro dva*, *Modré z nebe* a *Prstýnek z kopřivy*. K dalším poeziím patří díla *Moře slané vody*, *Poštou havraní* a *Listonoš vítr* spisovatele Radka Malého.⁶⁸ Jedná se o knihy originálních básní s doprovodnými ilustracemi Čecha.

V psaných dílech se Pavel Čech hlavně zaměřuje na pohádkový žánr. Jde o vyprávění, kde vystupuje smyšlená, mnohdy nadpřirozená bytost, nebo se v ní vyskytuje kouzlo. Pohádka má dobrý konec, bývá nadčasová a často jí chybí konkrétní dějiště. Pohádkový žánr je především určen pro dětské čtenáře.⁶⁹

Jeho tvorba odpovídá popisu literárního historika Martina Reissnera. Čechova díla jsou ve stylu obrázkových knížek. Tyto knihy se v posledních dvou desetiletích začínají rozvíjet i v českých zemích. Jde o díla, kde se výtvarná část stává výraznější či dominantnější než literární složka. Styl obrázkových knížek se nejvíce uplatňuje u pohádek, jelikož pohádka nabízí tématem i námětem prostor k aplikování obrazové struktury. V dnešní době se nejedná jen o knihy určené dětem předškolního a mladšího školního věku, ale čím dál větší oblibu získávají i u starších čtenářů.⁷⁰ U Pavla Čecha se jedná o většinu děl, kdy mladší čtenáři sledují dějovou linku, starší čtenáři v příbězích nalézají i další roviny, jako jsou metafory, různá ponaučení a odkazy na další autory.

4.1 Komiks

Pavel Čech se ve velké míře zaměřuje též na komiksovou tvorbu a řadí se mezi nejznámější představitele brněnské komiksové scény. Základem komiksu je kresba odpovídající určitému ději a je doprovázena jednoznačným, strohým textem většinou umístěným v bublině. Komiksové dílo vychází většinou na pokračování.

---

⁶⁸ DATABÁZE KNIH. *Radek Malý*. [online]. © 2008–2022 Databazeknih.cz [cit. 2021-11-26]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/vydane-knihy/radek-maly-1698>

⁶⁹ ČEŠTINA VE SLOVNÍKU. *Pohádka*. [online]. © 2019 ČEŠTINAVESLOVNÍKU.CZ [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: <https://www.cestinaveslovníku.cz/pohadka/>

⁷⁰ Srov. ŠUBRTOVÁ, Milena a kol. *Pohádkové příběhy v české literatuře pro děti a mládež 1990–2010*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5692-3, s.133.

5 Vybrané metody zvolené pro konkrétní práci s textem

Děti se s knihami setkávají již od útlého věku. Díky seznámení se s knihou, popřípadě s psaným a čteným textem je v předškolním věku podporována předčtenářská gramotnost. Děti si osvojují dovednosti, které předcházejí čtení a psaní. Do předčtenářské gramotnosti je zahrnuta vnitřní motivace ke čtení, posilování vztahu ke knihám, naslouchání, porozumění a pochopení čteného textu, rozvoj řeči, slovní zásoby a paměti. Nejdůležitějším obdobím v životě dítěte, kdy se kromě jiných dovedností také utváří vztah ke čtení, je předškolní období.

K dispozici máme mnoho metod, kterými motivujeme děti ke čtení. Musíme přitom brát ohled na jejich věk, dovednosti, schopnosti a zájmy. Při výběru knihy dbáme na vhodně zvolený žánr, či téma, aby je aktivity s dílem upoutaly a děti pracovaly se zájmem a nadšením. Proto bychom měli využívat různorodé metody pro práci s knihou.⁷¹ Je doporučována individuální forma práce, zároveň i práce ve dvojicích či skupinová. Pro literárně-výchovnou činnost ve volném čase je klíčové zařazení metody prožitkové pedagogiky nebo projektové výukové metody.⁷²

Nejefektivnějším způsobem učení a rozvoje osobnosti jsou aktivity v podobě hry, zážitku a zkušenosti. Dovednosti a schopnosti jsou získány v souvislosti s emocemi, které jsou prožity během vybraných aktivit. Děti si díky tomu jednodušeji zapamatují danou činnost, lépe prožívají a přijímají novou roli a snadněji řeší reálné i modelové problémy.⁷³

Při vypracování projektu *O čertovi* jsem použila nejen projektovou výukovou metodu, ale jsou zde zařazeny i prvky metody prožitkové pedagogiky. Téma „čerti a kominíci“ je vsazeno do čtyřdenního konceptu, který má jasné a určité cíle a obsahuje různorodé činnosti. Čertovské téma je dětmi velmi oblíbené a tím je více motivuje k práci. Aby se děti co nejvíce podobaly čertům, měly rohy a začerněné tváře. Děti měly dostatek prostoru pro rozvoj tvořivosti a představivosti například při výrobě čerta z vařečky nebo vykreslení omalováněk.

Dále jsem do projektu zařadila pohybové a hudební činnosti, pohybové hry jsem se snažila spojovat s říkadly. Děti spolupracovaly a navzájem se napodobovaly.

Dalším doplněním literárně-výchovné činnosti byla práce s ilustrací z knihy. Ilustrace dotvářejí estetický celek knihy a dětem pomáhají ve vizualizaci čteného textu. Je mnoho možností práce s ilustracemi. Já jsem si s dětmi obrázky prohlížela a děti si samy vytvářely vlastní ilustrace ke čtenému textu.

Na závěr připravené pracovní listy byly rozmanité, skládaly se z omalováněk, hledání rozdílů, bludiště, domalování daných předmětů, vybarvení stejných tvarů, spojování čar. Pracovní listy navazují na knihu *O čertovi* a zároveň pomáhají dětem v rozvoji jemné motoriky, aktivního myšlení, představivosti a logického uvažování.

Samotná kniha *O čertovi* může být využita pro různé činnosti. Lze ji využít pro literární, výtvarnou, hudební, dramatickou nebo pohybovou výchovu. Zde uvádím příklady.

---

⁷¹ Srov. ZBUDILOVÁ, Helena. *Literární výchova ve volném čase*. Jinočany: H&H, Vyšehradská s.r.o., 2020. ISBN 978-80-7319-138-2, s. 203.

⁷² Tamtéž, s. 201.

⁷³ KAŠOVÁ, Jitka. *Prožitek jako způsob učení*. [online]. Metodický portál RVP.cz, 2. prosince 2013 [cit. 2021-12-21]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/k/z/17861/PROZITEK-JAKO-ZPUSOB-UCENI.html>

5.1 Literární výchova

Knihy je dětem předškolního věku předčítána. O příběhu je možné společně diskutovat, ptát se dětí na různé otázky, domýšlet si pokračování příběhu, prohlížet si ilustrace a hovořit o nich.

Vybrané metody: Metoda slovní, kdy si o knize, případně o spisovateli vyprávíme. Dále můžeme využít metody práce s textem a rozebrat čtený text, povídat si o něm, vysvětlit si zápletku.

5.2 Výtvarná výchova

Děti mohou vytvořit vlastní ilustrace ke knize, vykreslit si omalovánky na téma knihy. Také je možnost výroby různých kulis či kostýmů ke čtenému textu.

Vybrané metody: Metoda slovní, kdy je potřeba vysvětlit danou činnost a seznámit se s prací. Jistě je zapotřebí metody dovednostně praktické, kdy děti napodobují ilustrace, tvoří omalovánky či jiné výrobky.

5.3 Hudební výchova

Ke knize lze dohledat mnoho písní či básní se stejným námětem, v tomto případě s tematikou čertů a kominíků. Při hudebních aktivitách je možnost využití i dětských hudebních nástrojů. Starší děti mohou společně vymyslet báseň nebo říkanku ke knize.

Vybrané metody: Metoda slovní, kdy je potřeba vysvětlit danou činnost a seznámit se s prací, dále se reprodukuje písně a básně, hovoříme o nich a o hudebních nástrojích. Metoda dovednostně praktická je zaměřena na vymýšlení nových básní nebo říkanek.

5.4 Dramatická výchova

Děti mohou napodobovat čerty či kominíky. Zároveň by se mohly použít kostýmy vyrobené ve výtvarné výchově. Možnost zahrání určité scénky z knihy.

Vybrané metody: Metoda slovní, kdy je potřeba vysvětlit danou činnost a seznámit se s prací, poté je metoda použita při hovoru o jednotlivých postavách. Dále metoda dovednostně praktická, kdy děti napodobují postavy z knihy a nacvičují scénky, popřípadě celé představení.

5.5 Pohybová výchova

Zařazení různých říkanek s pohybem či pohybových her na námět čertů a kominíků. Například při hře *Na kominíka* děti prolézají vytvořeným komínem. Možnost sestavení tzv. opičí dráhy, kde děti mohou plnit různé pohybové úkoly – dupat nohami jako čert, prolézat komínem z kostek, věšet prádlo na šňůru (podrobně popsána situace je v knize *O čertovi*).

Vybrané metody: Metoda slovní, kdy je potřeba vysvětlit danou činnost a seznámit se s prací. Následně metoda dovednostně praktická, kdy děti napodobují čerty a kominíky a plní připravené hry, cvičí.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 Projekt dle literární předlohy Pavla Čecha

Praktická část mé bakalářské práce je vypracována ve formě literárního projektu. Jedná se o projekt, který se bude realizovat v heterogenní třídě, tj. s dětmi od 2 do 7 let. Všechny činnosti, které jsou zde popsány, budou uzpůsobené věku dětí. V projektu je pracováno s dílem *O čertovi* od Pavla Čecha.

Projekt se uskuteční v Mateřské škole Kámen, okres Pelhřimov, a to od 29. 11. 2021 do 2. 12. 2021.

6.1 O čertovi

S knihou *O čertovi* se bude pracovat v hlavní činnosti v týdnu na přelomu listopadu a prosince, a to od 29. 11. do 2. 12. 2021. První den se děti seznámí s knihou *O čertovi*⁷⁴, kterou napsal Pavel Čech. Poté se bude pracovat s pracovním listem/omalovánka. V dalších dnech budou pro děti připravené různé aktivity (výtvarné, hudební a pohybové) na téma čtené knihy. Využijeme blížícího se dne, kdy děti navštěvuje Mikuláš, čert a anděl a celý týden bude pojat jako *Čertovský týden*. Uprostřed tohoto týdne, 1.12. 2021, se bude konat *Černý čertovský den*. Celý tento projekt spojuje společné téma. Projekt je připraven ve spolupráci s paní ředitelkou Mateřské školy Kámen Dagmar Mikešovou.

V průběhu čtyř dnů se budeme zabývat knihou *O čertovi*. Páteční den, 3. 12. 2021, je záměrně z projektu vynechán. Tento den se v Mateřské škole Kámen uskuteční návštěva Mikuláše, čerta a anděla, tudíž nelze na projektu pracovat. Přesto vše tematicky navazuje na blížící se čertovské období.

Ke knize *O čertovi* se bude pojit několik aktivit, které zahrnují zpěv, říkanky a hry. Výchozím výrobkem bude čert z vařečky a také vypracované pracovní listy. S dětmi si budeme prohlížet ilustrace sloužící jako předloha k výrobě čertů a k vyplnění pracovního listu. Pracovní listy jsou vyobrazeny v Přílohách I. – X. Vykonání projektu bude sloužit jako podpora a rozvoj čtenářské gramotnosti.

Informace o projektu

- Téma: O čertovi
- Věková skupina: předškolní věk (2–7 let)
- Počet dětí: cca 10 (zapsaných 18 dětí)
- Délka projektu: 4 dny
- Místo uskutečnění projektu: Mateřská škola Kámen, okres Pelhřimov

---

⁷⁴ ČECH, Pavel. *O čertovi*. 3. vyd. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2014. ISBN 978-80-87595-27-5.

Cíl projektu

- rozvoj čtenářské gramotnosti
- rozvoj vědomostí
- zdokonalování všech smyslů u dětí
- rozvoj řečových schopností
- rozvoj v oblasti hrubé a jemné motoriky
- rozvoj v pohybové oblasti
- rozvoj hudební stránky u dítěte
- rozvoj emocionální stránky u dítěte
- rozvoj spolupráce mezi dětmi
- osvojení si zájmu o psanou podobu jazyka i o další formy sdělení verbální i neverbální
- rozvoj představivosti u dětí
- slovní vyjádření vlastních pocitů
- formulování vlastních myšlenek
- vytváření povědomí o sounáležitosti se světem pomocí knih
- rozvoj estetického citění

Výstup projektu:

- výrobek čerta z vařečky
- pracovní list
- omalovánka

Formy výuky:

- hromadná
- individuální práce dětí

Výukové metody:

- metody verbální
  - vysvětlování
  - rozhovor
  - práce s textem
- metody názorně demonstrační
  - pozorování
  - práce s obrazem
  - instruktáž
- metody dovednostně praktické
  - produkční
  - vytváření dovedností

Očekávané výstupy

Kognitivní oblast

- dítě je seznámeno s určitou knihou
- dítě dokáže vlastními slovy převyprávět předčítaný text
- dítě reaguje na otázky týkající se obsahu knihy
- dítě se zajímá o ilustrace a popíše je vlastními slovy
- dítě dokáže vymyslet obrázek k předčítanému textu

- dítě dokáže vypracovat pracovní list
- dítě dokáže přeříkat říkanku, kterou umí
- dítě poznává barvy
- dítě se soustředí na text

Afektivní oblast

- dítě získá kladný vztah ke knihám
- dítě pochopí mravní obsah příběhu
- dítě rozliší kladné a záporné postavy z knihy
- dítě umí vyjádřit svůj názor
- dítě respektuje rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti svých vrstevníků
- dítě vnímá kulturní a umělecké podněty

Psychomotorická oblast

- dítě spolupracuje při hrách
- dítě tvořivě zhotoví daný výrobek dle zadání
- dítě se zdokonaluje v hrubé a jemné motorice

Potřebné pomůcky:

- kniha *O čertovi*
- pracovní listy
- výtvarné potřeby
- klávesy
- dětské hudební nástroje
- čertovské kulisy – rohy, barva na obličej, černé oblečení
- papírový čertíci

Předpokládané činnosti:

- seznámení se s knihou
- rozhovory a úvahy nad knihou
- kresba obrázku ke knize
- zpěv u kláves
- hudební aktivity
- pohybové hry
- výroba čertů z vařečky
- hledání papírových čertíků ve třídě
- vypracování pracovních listů/omalovánky
- modelování cukroví

Při zaznamenávání zdrojů z knihy *O čertovi* chybí strany, jelikož v knize není tento údaj uveden, tzn. kniha nemá očíslované strany.

6.1.1 První den – pondělí 29. 11. 2021

První den je hlavním tématem samotná kniha *O čertovi*.⁷⁵ Stručně děti seznámíme se spisovatelem. Dílo *O čertovi* jim přečteme, poté rozdáme pracovní listy/omalovánky. Na závěr zařadíme pohybovou říkanku o čertovi.

Organizace:

na koberci, u stolečku

Pomůcky:

knihy *O čertovi*, pracovní listy/omalovánky, výtvarné potřeby – pastelky

Cíl setkání:

Děti se učí čtenářské gramotnosti – soustředí se na čtený text, snaží se správně odpovídat na otázky ohledně příběhu a seznamují se s obsahem knihy. Procvičují si jemnou motoriku, koordinaci ruky a oka, představivost.

Samotná činnost:

Děti se posadí s pedagogem na koberec a seznámí se s programem dne. Pedagog všem dětem ukáže knihu a představí jim spisovatele Pavla Čecha, který píše hlavně knihy pro děti.

Pedagog začne z knihy číst. Při čtení knihy průběžně dětem ukazuje ilustrace. Po dočtení knihy se děti zeptá na připravené otázky. Děti odpovídají, pedagog s nimi může diskutovat a odpovídat na případné dotazy.

Poté se všichni přesunou ke stolečku. Pedagog dětem rozdá pracovní list viz Příloha I. a Příloha II. s omalovánkou, vysvětlí všem dětem pracovní postup. Děti vypracovávají listy. Kniha *O čertovi* je položena na stole, děti mohou nahlédnout a inspirovat se. Po vypracování si navzájem obrázky prohlédneme a zhodnotíme. Vyhotovené obrázky vyvěsíme na nástěnku.

Poté následuje říkanka s pohybem *Leze čert* viz Příloha III. Děti říkanku neznají, pedagog nejdříve dvakrát předvede sám, poté se děti postupně přidávají. Podle potřeby se postup opakují.

1. S dětmi si stoupneme do kruhu, říkáme říkanku a přitom předvádíme.
2. „*Leze z pekla, leze čert,*“ (děti na místě pochodují a prsty předvádí růžky na hlavě)
3. „*a to není žádný žert.*“ (otáčení rukama – ne, ne, ne)
4. „*Po světě se rozhlíží*“ (děti mají ruku u čela – rozhlížení)
5. „*a zlobidla vyhlíží.*“ (hrození prstem)

Otázky ke knize:

Kdo mi z vás řekne, o čem kniha je?

Pamatujete si, jak se jmenuje hlavní postava čerta?

Jak se jmenují další čerti v knize?

Byl Florimón hodný nebo zlý čert?

---

⁷⁵ Viz Příloha XXIII. Obr. 1.

Co je to periskop? (Dětem opět přečteme ukázkou, kde se slovo „periskop“ nachází. „Jak to bývá, podzimní dny odlétly jako kouř z komínů a po nich přišla zima. Už předtím viděl Florimón sníh v pekelném periskopu, ale až teď poznal, že jeho vločky studí, že jejich chlad dokáže zalézt i za jeho dlouhé nehty, které si ještě nikdy nestříhal.“⁷⁶)

Jak se jmenuje kominice, do které se Florimón zamiloval?

Co znamená, že Tradamila byla němá?

Jaké přání měl Florimón, když rozbil zrcátko?

Měl příběh šťastný konec?

Pracovní list:

Pracovní list viz Příloha I., Příloha II. sestává z nadpisu, popř. z nadpisu a omalovánky. Příloha III. sestává z říkanky *Leze čert* a slouží jako ukázkový list pro pedagoga.

Metodická poznámka:

Dětem řekneme jen jméno spisovatele, více spisovatele Pavla Čecha nepředstavujeme, pro děti to není důležité.

Děti ve věku 5 - 7leté dostanou pracovní list Příloha I. Mladší děti mají k dispozici pracovní list Příloha II., ale není povinnost ho využít.

Z důvodu spíše pohybově pasivních aktivit během řízené činnosti, je na závěr zařazena říkanka s pohybem viz Příloha III.

6.1.2 Druhý den – úterý 30. 11. 2021

Druhý den je zaměřen na hudební a pohybové aktivity.

Organizace:

u kláves, na koberci

Pomůcky:

klávesy, dětské hudební nástroje

Cíl setkání:

Dětem se rozvíjí paměť, pěvecké a hudební dovednosti. Zbavují se ostychu a procvičují správnou výslovnost. U pohybových činností vzájemně spolupracují, zlepšují si postřeh, koordinaci pohybu a obratnost. Dětem se utváří kladný vztah k pohybové aktivitě.

Samotná činnost:

Na koberci děti pedagog seznámí s programem dne. Připomene jim obsah knihy *O čertovi*. „Pamatujete si, jak se jmenovala kniha, kterou jsme včera četli? O kom kniha byla?“ Pedagog na rozhovor naváže tím, že představí novou básničku *Kominík* viz Příloha IV., zároveň jim ukáže obrázek kominíků z knihy *O čertovi*.⁷⁷ Básničku jim přednese, děti ji několikrát po pedagogovi zopakují. Po zapamatování si textu se začneme věnovat hudební aktivitě viz Příloha IV., V. Přesuneme se ke klávesám, pedagog dětem rozdá dětské hudební nástroje. Všichni si společně zazpívají a zahrají

⁷⁶ ČECH, Pavel. *O čertovi*. 3. vyd. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2014. ISBN 978-80-87595-27-5.

⁷⁷ Viz Příloha XXIII. Obr. 2.

písně o čertech a o kominicích viz Příloha IV., V. Po hudební aktivitě následuje pohybová.

První aktivita je pohybová říkanka *Kominiček* viz Příloha VI.

1. S dětmi si stoupneme do kruhu, říkáme říkanku a přitom předvádíme.
2. „*Kominiček šel na půdu,*“ (rukama před sebou naznačujeme stoupání po žebříku nahoru)
3. „*kominiček koště vzal.*“ (předvedeme zametání – před sebou kýveme rukama do stran)
4. „*Kominiček šel na půdu,*“ (znovu stoupáme po žebříku nahoru)
5. „*aby komín vymetal.*“ (opakujeme zametání)
6. „*Kdepak jsou ty hodné děti,*“ (rozhlížíme se, ruce máme v bok)
7. „*ty já pěkně pohladím*“ (pohladíme sousední dítě)
8. „*a kde jsou ty darebáci,*“ (hrozíme prstem)
9. „*ty metličkou vyplatím.*“ (poplácáme symbolicky sousední dítě přes zadek)

Druhá pohybová aktivita je hra *Na kominíka* viz Příloha VI.

1. Děti se postaví do zástupu za sebe a udělají stoj rozkročný. Mezi nohama jim vznikne tunel/komín k prolézání.
2. Vybere se jeden kominík a postaví se čelem ke svým kamarádům.
3. Děti: „*Kominíku, kominíku, máš komíny čisté?*“
Kominík: „*Nevím, nevím, podívám se, není to tak jisté!*“
4. Dítě, kominík se plazí skrz tunel až na konec a tam se postaví za posledního stojícího.
5. První v zástupu se obrátí čelem ke komínu a hra pokračuje, dokud se všechny děti nevystřídají v roli kominíka.

Pracovní list:

Při daných aktivitách pracovní list pro děti nemáme. Jen tři ukázkové listy viz Příloha IV., V., VI. s písničkami, básničkou a říkankami pro pedagoga.

Metodická poznámka:

Nejdříve s dětmi zrealizujeme klidnější aktivitu v podobě básničky a zpěvu, až poté zahájíme aktivitu pohybovou. V praxi to znamená, že se děti naučí básničku, zpívají písničky a na závěr je zařazena pohybová aktivita. Činnosti se snažíme provádět tak, aby fyzicky náročným aktivitám předcházely aktivity pohybově nenáročné.

Naučenou básničku děti mohou přednést při páteční návštěvě Mikuláše, čerta a anděla v mateřské škole.

6.1.3 Třetí den – středa 1. 12. 2021

Ve středu je první prosincový den, který bude pojat jako *Černý čertovský den*. Na nástěnce v šatně bude informace, že děti mají podle možností přijít v černém oblečení – barva čertů. Děti v mateřské škole obdrží rohy, načerní se jim tváře a stanou se malými čerty. Hlavní činnost tohoto dne je tvořivá aktivita, a to výroba čertů z vařečky. Dále budou ve třídě hledat malé papírové čertíky.

Organizace:

u stolečku, na koberci

Pomůcky:

rohy, černá barva na tváře, vařečky, černá tuš, štětce, mrkací oči, černá vlna/vata, barevné papíry, nůžky, tavná pistole, lepidlo, vatové bambulky, koženka, kožešina, pytlovina, plyšový drátek, malí papíroví čerti

Cíl setkání:

Dětem se rozvíjí jemná motorika, představivost, trpělivost a samostatnost. Zdokonalují se ve výtvarných dovednostech. Děti navzájem spolupracují a upevňují se pocit sounáležitosti mezi nimi. Při hledání čertíků děti trénují postřeh, obratnost a rychlou reakci.

Samotná činnost:

Během ranní hry si děti obarvily černou tuší vařečky, které nechaly zaschnout.

Pedagog dětem rozdává rohy a načerní tváře barvou na obličej. Z dětí se stanou malí čerti. Každé dítě si vyrobí svého kamaráda čerta z vařečky. Děti si sednou ke stolečku, kde jim pedagog připravil komponenty k tvoření. Poté jim donese předem obarvené vařečky. Každé dítě si vybere oči, bambulku na nos a ocas z kožešiny či koženky. Starší děti si vystříhnou si z papíru jazyk, mladším dětem ho připraví pedagog. Pedagog tyto komponenty za pomoci dětí nalepí tavnou pistolí na vařečku. Poté si každé dítě vezme chomáč vaty či vlny na vlasy, plyšový drátek na rohy, připraví si je k nalepení a pedagog je přilepí. Nakonec si každé dítě vezme kousek pytloviny, kterou si starší děti zastříhnou do tvaru pytle a pedagog pytel pomůže přidělat k vařečce. Kamarád čertík je hotový. Děti si své kamarády ukazují, můžou si je pojmenovat. Vyrobené čertíky společně zhodnotíme a označené jménem je vystavíme v šatně. Děti podle možností jsou zapojeny do úklidu pomůcek.

Po tvořivé činnosti následuje hledání papírových čertíků, které pedagog schoval na různá místa ve třídě během svačiny. Děti jdou na koberec, tyto čertíky hledají a následně je nosí k pedagogovi. Ten společně s dětmi aktivitu zhodnotí a děti pochválí.

Pracovní list:

K dané aktivitě pracovní list není.

Metodická poznámka:

Tvořivá činnost je přizpůsobena věku dětí. Starší děti pracují podle možností samostatně, pedagog je pouze kontroluje. Mladším dětem pomáhají kromě pedagoga i starší děti.

Upozorníme děti na bezpečnost při práci s nůžkami.

6.1.4 Čtvrtý den – čtvrtek 2. 12. 2021

Čtvrtý den je zaměřen na plnění úkolů v pracovních listech a vyrábění cukroví z modelíny. Rozloučíme se s knihou *O čertovi*. Následuje pohybová říkanka.

Organizace:

u stolečku, na koberci

Pomůcky:

pracovní listy, výtvarné potřeby – pastelky, modelína, vykrajovátko, podložka

Cíl setkání:

Dětem se zdokonaluje jemná motorika, koordinace ruky a oka a soustředěnost. Rozvíjí se jim paměť, představivost a učí se prožívat radost z vlastní tvůrčí práce. Děti si osvojují základy čtenářské gramotnosti.

Samotná činnost:

S dětmi se posadíme ke stolečku. Rozdáme pracovní listy viz Příloha VII., VIII., IX. Dětem vysvětlíme úkoly na pracovních listech, přečteme zadání. Společně začneme plnit úkoly. Vždy počkáme, až děti budou mít hotový úkol a pustíme se do dalšího. Pedagog dle potřeby dětem pomáhá. Na závěr s dětmi zhodnotíme odvedenou práci.

Plynule navážeme na knihu *O čertovi* a řekneme: „*Pamatujete si, co udělal Florimón s cukrovím, které napekla Tradamila? Že ne?*“ Poté pedagog přečte ukázkou. „*A když snědl polévku, dostal ještě kapra a několik kousků cukroví. To bylo něco jiného než polévky ze sazí a chleba s uhlím, na které byl zvyklý z Pekla. Když se Tradamila na chvíli nekoukala, nacpal si Florimón kapsy cukrovím a ukryl se zase pod peřinu.*“⁷⁸ A s dětmi se pustíme do výroby cukroví z modelíny. Před výrobou jim ukážeme obrázek s cukrovím z knihy *O čertovi*,⁷⁹ kterým se mohou inspirovat. Každý dostane kousek modelíny, vykrajovátko a podložku a společně tvoříme dobroty. Vyhotovené cukroví si všichni vzájemně prohlédneme, zhodnotíme a vystavíme na skříňku. Děti podle možností jsou zapojeny do úklidu pomůcek.

Po modelování cukroví se děti zeptáme na předem připravené otázky viz Otázky. Jestliže z reakcí dětí zjistíme, že se dětem kniha líbila, v budoucnu se k dílu můžeme vrátit.

Opět následuje říkanka s pohybem, říkanka se jmenuje *Malý čertíček* viz Příloha X. Děti říkanku znají, předvádí s pedagogem.

1. S dětmi si stoupneme do kruhu na koberec.
2. „*Já jsem malý čertíček,*“ (děti na místě dupají)
3. „*vystrkuj jazýček.*“ (vyplazují jazyk)
4. „*Na hlavě dva růžky mám,*“ (ukazují růžky na hlavě prsty)
5. „*k čemu? Ani nevím sám.*“ (krčí rameny)
6. „*Rameno mi pytel zdobí*“ (předvádí, že mají na rameni pytel)
7. „*na děti, co nejvíc zlobí.*“ (ukazují na sebe navzájem)
8. „*Do peklíčka hop a skok*“ (skákání na místě)
9. „*přijdu zase příští rok.*“ (skákání na místě)

Otázky:

Pamatujete si, děti, na pondělí, kdy jsme si četli knihu O čertovi?

Co jste si z knihy zapamatovali?

Co se vám nejvíce líbilo?

A chtěli byste si ještě někdy tuto knihu přečíst a prohlédnout?

Pracovní list:

Pracovní list viz Příloha VII., VIII., IX. sestává z několika úkolů. Pracovní list viz Příloha X. s pohybovou říkankou slouží jako ukázkový list pro pedagoga.

⁷⁸ ČECH, Pavel. *O čertovi*. 3. vyd. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2014. ISBN 978-80-87595-27-5.

⁷⁹ Viz Příloha XXIV. Obr. 3.

Metodická poznámka:

Starší děti necháme pracovat samostatně, kontrolujeme jejich práci. Mladším dětem pomáháme dle potřeby, průběžně vysvětlujeme zadání, zohledňují se individuální potřeby dětí.

Při konečném hodnocení všechny děti pochválíme.

6.2 Realizace projektu

Praktickou část své bakalářské práce jsem vykonávala v Mateřské škole Kámen od 29. 11. do 2. 12. 2021, kde jsem s dětmi realizovala předem připravené aktivity. Kvůli aktuální koronavirové situaci a dalším respiračním onemocněním do mateřské školy docházelo přibližně sedm dětí ve věku 2–7 let.

Čtyřdenní projekt měl děti seznámit s knihou *O čertovi*, rozvíjet u nich předčtenářskou gramotnost a podněcovat je k tvořivé činnosti.

V průběhu projektu jsem se souhlasem paní ředitelky Dagmar Mikešové připravené činnosti zdokumentovala. Kvůli ochraně osobních údajů dětí jsou fotografie pořízeny tak, aby nebyla poznat jejich totožnost.

6.2.1 Pondělí 29. 11. 2021

V pondělí bylo v MŠ sedm dětí. Proběhlo seznámení s knihou *O čertovi*. Jelikož se blížila návštěva Mikuláše, čerta a anděla (pátek 3. 12. 2021), tato kniha vhodně tematicky zapadla a děti velmi zaujala. Při čtení knihy děti seděly okolo mě na koberci, bedlivě poslouchaly a byly neobvykle soustředěné. Průběžně jsme si při čtení prohlíželi obrázky, které se jim velmi líbily. Děti ilustrace často komentovaly, díky nim všichni udrželi pozornost po celou četbu knihy. Nejvíce se dětem líbila ilustrace pekla.⁸⁰ Při četbě jsem se snažila měnit intonaci hlasu, myslím si, že i to děti zaujalo. Čtení a prohlídka knihy trvaly přibližně 20 minut.

Po dočtení příběhu jsem se děti ptala na uvedené otázky. Na většinu otázek starší děti uměly odpovědět. Na otázku „*Co znamená, že Tradamila byla němá?*“ dvě děti odpověděly, že Tradamila nemohla povídat. Dokonce i na otázku „*Jaké přání měl Florimón, když rozbil zrcátko?*“ Jedna dívenka, znala odpověď, která nebyla přesně vyjádřená, byla skrytá.

Poté jsme přešli ke stolečku, kde děti obdržely pracovní listy Příloha I., II.⁸¹ Starším dětem jsem rozdala pracovní list Příloha I., kde kreslily obrázek ze čtené pohádky. Jednalo se o dvě dívky a chlapce, všichni si vybrali postavu čerta. Dívky nezapomněly na detaily (například škodící nůžky, zrcátko, šňůra s prádlem). Mladší děti vybarvily předtištěný obrázek, průběžně jsem kontrolovala vhodný výběr barevných pastelek, některé jsem musela povzbuzovat k dokončení práce. Protože starší děti pracovaly samostatně, více jsem se věnovala mladším. Vypracování pracovních listů trvalo také 20 minut. Hotové pracovní listy jsou v Příloze XXVI. – obrázek 6.

Po dokončení práce jsme si společně obrázky prohlédli a vyvěsili na nástěnku.

Nakonec jsme se přesunuli opět na koberec, kde proběhla pohybová aktivita. Nejdříve jsem říkanku *Leze čert sama předvedla*, děti se spontánně přidávaly. Několikrát jsme ji všichni zopakovali. Překvapilo mě, jak si ji děti rychle zapamatovaly. Říkanke měla úspěch, nejvíce děti bavilo předvádět čerta.

6.2.2 Úterý 30. 11. 2021

V úterý bylo v MŠ osm dětí. Sedla jsem si s nimi na koberec, na jejich přání jsme si opět prohlédli obrázky z knihy *O čertovi* a společně jsme si připomenuli příběh. K mému údivu na otázku „*O kom byla kniha? Jak se jmenovali čert a kominice?*“

⁸⁰ Viz Příloha XXV. Obr. 4.

⁸¹ Viz Příloha XXV. Obr. 5.

dokázal kromě dvou starších dětí odpovědět i chlapec, který v pondělí nebyl přítomen v MŠ. Záhy jsem zjistila, že tuto knihu má doma, což mě potěšilo.

Po otázkách jsem dětem ukázala ilustraci kominíků z knihy a seznámila je s básničkou o kominících viz Příloha IV. Přestože básničku *Kominík* děti neznaly, snadno se ji naučily. Nejvíce je bavilo říkat „bu bu bu“. Několikrát jsme si ji zopakovali. Říkanou *Kalamajka* tři děti uměly, z čehož měly radost. Jeden chlapec tuto aktivitu neustále rušil. Paní ředitelka, která byla v průběhu celého projektu přítomna, se mu individuálně věnovala a snažila se ho usměrnit.

Následovně jsme přešli ke klávesám. Dětem jsem rozdala ozvučená dřívka, činely a bubínky. Děti byly s hudebními nástroji zvyklé pracovat, tudíž jsem je s nimi nemusela seznamovat. Jelikož neumím hrát na klávesy, této činnosti se ujmula paní ředitelka, se kterou jsem byla předem domluvená. Všichni jsme zpívali. Písničky *Čerte, čerte, čertíku* a *Čerti v pekle* viz Příloha V. děti znaly a o to více se soustředily na dětské hudební nástroje. Doprovod na nástroje byl příliš hlučný a bylo špatně rozumět zpívanému textu. Paní ředitelka děti rozdělila do dvou skupin, které se střídaly ve hře na dětské hudební nástroje. Toto řešení mi připadalo vhodné, děti se uklidnily a dávaly více pozor na pokyn ke hře.

Po úklidu nástrojů následovaly pohybové aktivity *Kominíček* a *Na kominika* viz Příloha VI. Obě říkanky s pohybem děti již znaly a uměly předvést. Při hře *Na kominika* jsem dětem neustále připomínala správný postoj – stoj mírně rozkročný. Jeden chlapec se záměrně rozkročil málo, aby kominík nemohl prolézt kominem. Chlapce jsem několikrát napomenula a upozornila na správný postoj. Při hře si všechny děti zkusily roli kominíka, hra je bavila a chtěly ji opakovat. Pohybové aktivity mají v mateřské škole úspěch, děti je provádějí se zaujetím a s radostí. Činnosti trvaly přibližně 45 minut.

6.2.3 Středa 1. 12. 2021

Ve středu bylo v MŠ osm dětí, které přišly v předem domluveném, černém oblečení. Rozdala jsem jim rohy a načernila tváře barvou. Děti byly nadšené a všichni se těšili, co dalšího je čeká. Z časových důvodů si děti natřely vařečky černou tuší ráno během scházení, aby byly na hlavní činnost připravené a suché. Vždy jsem pracovala se skupinkou 2–3 dětí různého věku, abych se jim mohla více individuálně věnovat. Ostatní si hráli pod dohledem paní ředitelky stolní hry. Pomůcky jsem měla připravené na stole pro všechny, abych se tím dále nemusela zdržovat. Děti si samy vybraly části k výrobě čerta, poté jsem jim pomáhala dle potřeby. Zjistila jsem, že ani papírový jazyk nedrží obyčejným lepidlem, které jsem měla v plánu použít, proto jsem z bezpečnostních důvodů vše sama lepila tavnou pistolí, děti mi jednotlivé komponenty podávaly. Poté co se vystřídalí všichni, jsem s pomocí starších dětí pomůcky uklidila. Hotové čertíky jsme si společně prohlédli⁸², někteří si ho i pojmenovali. Všechny děti jsem za odvedenou práci pochválila. Dva chlapci s hotovými čertíky začali běhat po třídě, postupně se k nim přidaly i ostatní děti. Musela jsem je upozornit, že si výrobek mohou poškodit, proto jsme hotové výrobky raději hned umístili na výstavu do šatny. Činnost trvala asi 40 minut.

Jelikož jsem měla dojem, že děti jsou již hodně rozdováděné, zvolila jsem klidnější variantu hry. Místo pobíhání po třídě a hledání papírových čertíků, děti seděly

---

⁸² Viz Příloha XXVI. Obr. 7.

v kruhu na koberci a hráli jsme hru *Samá voda, přehořívá*. Vždy jsem schovala plyšového čertíka a zvolené dítě ho hledalo. Hra trvala přibližně 10 minut.

6.2.4 Čtvrtek 2. 12. 2021

Ve čtvrtek bylo v MŠ sedm dětí. U stolečků jsem pracovala jen se čtyřmi staršími. Ostatní děti byly ve věku 2-3 let, pracovní listy by nebyly schopny vypracovat dle zadání, hrály si na koberci se stavebníci. Dvě starší dívky zvládly vyplnit všechny tři připravené pracovní listy viz Příloha VII., VIII., IX., dva mladší chlapci vypracovali pouze dva. Nejvíce dětem dělal problém úkol č. 2 v Příloze VII. a úkol č. 5 v příloze IX., naopak děti zaujalo dokreslení čerta Evelýna. Ukázky hotových pracovních listů jsou vyobrazeny v Přílohách XXVII., XXVIII., XXIX.

Myslela jsem si, že budeme čekat, až jednotlivý úkol budou mít hotový všechny děti a společně postupovat dál. Ale protože každé dítě pracovalo jiným tempem a potřebovalo rozdílnou pomoc, nedělali jsme úkoly společně. Vždy, když měl někdo pracovní list hotový, sám ho umístil na magnetickou tabuli ve třídě a pracoval na dalším. Jelikož tato činnost trvala přibližně 30 minut, děti by pravděpodobně nezaujala další aktivita u stolečku a ani na ni nezbylo mnoho času, plánované modelování jsem do čtvrtečního dne nezařadila.

Poté jsme se přesunuli na koberec, kde jsem se všemi dětmi hrála pohybovou říkanku *Malý čertíček*, kterou již znaly. Na přání dětí jsem do programu ještě opět přidala říkanku s pohybem *Leze čert*, kterou jsem je naučila v pondělí. Děti obě říkanky náramně bavily. Pohybová činnost trvala cca 5 minut.

Naposledy jsem dětem ukázala knihu *O čertovi*, položila jsem jim připravené otázky. Děti spontánně o příběhu vyprávěly a potěšilo mě, že většina dětí, hlavně starších, si pamatuje nejenom hlavní děj, ale i některé detaily z knihy.

6.3 Reflexe projektu

Pro realizaci projektu jsem si vybrala mateřskou školu, jelikož jsem si chtěla zkusit pracovat v kolektivu předškolních dětí s knihou a podpořit jejich předčtenářskou gramotnost. Při přípravě jsem tedy vycházela ze skutečnosti, že projekt se bude právě realizovat v mateřské škole. Proto jsem do něj zařadila různé činnosti, a to tvořící, hudební a pohybové. Myslím si, že díky variabilitě činností se děti nenudí, práce je baví, je rozmanitá a rozvíjí se jejich schopnosti a dovednosti ve všech oblastech. Při přípravě projektu jsem tedy dbala na jeho různorodost. Před samotnou realizací jsem ho konzultovala s paní ředitelkou Dagmar Mikešovou. Především jsem si chtěla nechat potvrdit vhodnost výběru knihy. V dnešní době se objevuje trend „zákazu čertů“, kdy by dítě po setkání s čertem, či jen o jeho zmínce mohlo mít životní trauma. Při konzultaci jsem se dozvěděla, že návštěva Mikuláše, čerta a anděla je ve vybrané MŠ tradicí. Proto kniha *O čertovi* shodou okolností krásně navazovala na čertovský týden a na závěr, v pátek 3. 12. 2021, se v MŠ jmenovaná návštěva uskutečnila.

Projekt jsem realizovala v Mateřské škole Kámen. Ve stejném zařízení jsem v roce 2020 absolvovala praxi k předmětu *Praxe: výchova a vzdělávání dětí předškolního věku*. Považuji to za velkou výhodu, jelikož jsem většinu dětí již znala a měla jsem alespoň nějaký přehled o jejich dosavadní činnosti, o samotné práci a chodu zařízení. Taktéž jsem se blíže seznámila s paní ředitelkou Dagmar Mikešovou a s ostatními pedagogy, proto jsem se při realizaci projektu tolik nestresovala a v případě nesnází jsem věděla, že se mohu obrátit na paní ředitelku, která byla přítomná. Přestože nemám s pedagogickou praxí tolik zkušeností, měla jsem možnost s dětmi pracovat samostatně, čehož si cením. Všechny aktivity jsem realizovala pod dohledem pedagoga. Dalším kladem byl menší kolektiv dětí, který v daném týdnu čítal maximálně 8 jedinců. Jelikož děti do MŠ docházelo méně, mohla jsem se každému více individuálně věnovat. Také jsem ráda, že třída byla věkově heterogenní a já jsem si zkusila pracovat s dětmi, mezi kterými byl téměř pětiletý věkový rozdíl.

Přes vyjmenované klady jsem se setkala i se situacemi, na které jsem nebyla připravená. Především na nepředvídatelné chování dětí. V úterý se jednalo o jednoho chlapce, který neustále rušil hudební aktivity, vrtěl sebou, vyrušoval ostatní, bylo na něm vidět, že vybraná činnost ho nebavila. Nejdříve jsem si ho nevšimla, myslela jsem si, že se připojí k ostatním. Nakonec se ho ujmula paní ředitelka, která mu domluvila. Ten samý chlapec poté také bojkotoval hru *Na kominika*. Vysvětlila jsem mu, jak se hra správně hraje a snažila se ho vhodně zaujmout. Chlapec se poté zapojil do hry. Při rozhovoru s paní ředitelkou jsem se dozvěděla, že daný chlapec je hodně aktivní, nedokáže se dlouho soustředit a neudrží pozornost. U některých činností jsem nedokázala odhadnout jejich časovou náročnost. Například ve čtvrtek už nezbyl čas na modelování, protože vypracování pracovních listů trvalo déle, než jsem předpokládala. Pracovní listy také nebyly vhodné pro všechny, zejména pro děti od 2 do 3 let. Při přípravě jsem si tuto skutečnost neuvědomila. Bohužel jsem pro mladší děti neměla připravenou jinou tematickou činnost, proto si hrály se stavebnicí na koberci. Myslím si, že kdybych s dětmi denně pracovala, věděla bych, co jsou schopny vypracovat a co již ne.

V kapitole 6.1 *O čertovi* jsou v odstavci *Cíl projektu* uvedeny cíle, které lze sledovat hlavně u dlouhodobějších činností. I když projekt *O čertovi* trval pouze 4 dny,

myslím si, že většina cílů byla splněna. Hlavním bodem byl rozvoj předčtenářské gramotnosti, kterého se projekt týkal. Mám dojem, že tento cíl při realizaci projektu byl dostatečně naplněn. Ke konci projektu mi děti samy vyprávěly o knize, bylo na nich vidět, že je vše zajímalo. Děti naslouchaly předčítání, zajímaly se o příběh, učily se nová slova a slovní spojení. S knihou opatrně manipulovaly, sledovaly ilustrace, při hovoru odpovídaly na otázky, snažily se své myšlenky zformulovat do vět, díky čemuž se naplnily další uvedené cíle – formulování vlastních myšlenek, slovní vyjádření vlastních pocitů. Při četbě knihy bylo na dětech vidět, jak se dokážou vcítit do hlavních postav v knize. Například když Florimón uklouzl na lávce a padal dolů, děti ani nedýchaly a pozorně naslouchaly. Stejně tak při popisování činností, kterými Florimón škodil lidem, si děti šuškalý, jak je zlobivý a zlý. Tím byl dosažen cíl rozvoje emocionální stránky u dítěte. Dále při vykreslení omalovánek a vyplňování pracovních listů se dětem rozvíjela jemná motorika, trpělivost, estetické cítění, prohlubovaly si vědomosti a představitivost, při hudebních a pohybových činnostech se naopak zlepšovala hrubá motorika, pohybová oblast, hudební stránka. Celkově hodnotím dosažení cílů jako dostatečné. Aby bylo dosaženo intenzivnějšího a hlubšího rozvoje osobnosti dětí, aktivity by se musely opakovat a trvat dlouhodoběji.

Výstupem projektu měl být čert z vařečky, vyplněné pracovní listy a omalovánky. Materiální výstupy se všem podařilo naplnit kromě mladších dětí, které pracovní listy vzhledem ke svému věku a dovednostem nevyplňovaly. Očekávané výstupy v kognitivní, afektivní a psychomotorické oblasti byly taktéž ve většině případů dosaženy, u dětí jsem je zaznamenala mimo výstup *dítě získá kladný vztah ke knihám*. Opět v tomto případě je výstup spíše dlouhodobějšího rázu, při práci s jednou knihou ho nemůžu zhodnotit. Přesto si myslím, že práce s knihou všechny zaujala. Jednalo se o činnost, která není v MŠ často zařazována. Také se jim líbila tematika čertů, která má své tajuplné a strašidelné kouzlo.

Při projektu byla u činností použita individuální i hromadná forma práce. U vykreslení omalovánky, vyplnění pracovního listu a při výrobě čerta z vařečky, tzn. u kreativních činností, byla forma práce individuální. Děti pracovaly samostatně s mou občasnou pomocí. Naopak hromadná forma byla využita u hudebních a pohybových aktivit. Všechny výukové metody, které jsem vypsala v kapitole 6.1 *O čertovi*, byly dodrženy. Dětem jsem vysvětlovala a popisovala různé činnosti, v rozhovoru jsme si povídali o knize a zároveň pracovali se čteným textem, děti odpovídaly na otázky. Při práci s knihou byly zařazeny metody názorně demonstrační, pozorovali jsme ilustrace a pracovali jsme s nimi, popisovali je a děti se jimi inspirovaly k vytvoření vlastních kreseb. Pohybová říkanka pro lepší představu byla dětem názorně předváděna. Vytvářeli jsme čerta z vařečky a v plánu bylo i modelování cukroví, díky čemuž se naplnily dovednostně praktické metody.

Z projektu mám dobrý pocit. Doufám, že zvolené aktivity dlouhodobě podpořily u dětí zájem o knihy. Zpětně si myslím, že děti nejvíce bavily pohybové hry, prohlížení ilustrací v knize a zpěv doprovázený hrou na dětské hudební nástroje. Při výběru aktivit je důležité brát ohled na věk dětí a jejich individuální schopnosti. Osvědčila se mi kombinace výtvarných, hudebních a pohybových činností. Od paní ředitelky jsem se dozvěděla, že v MŠ podobným způsobem s knihou málokdy pracují, většinou předčítají

pohádky před spaním. Dle mého názoru by se s knihami mělo v mateřských školách pracovat častěji, protože předčtenářská a později čtenářská gramotnost jsou potřebné ke komplexnímu rozvoji osobnosti jedince a jeho uplatnění ve společnosti. Ke knihám lze také vymyslet mnoho různých aktivit, nejenom je dětem předčítat.

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo představení tvorby Pavla Čecha a využití jeho díla ve volnočasové výchově ke čtenářství. Pro tuto skutečnost jsem připravila projekt *O čertovi*, ke kterému jsem vytvořila sadu pracovních listů a realizovala ho v Mateřské škole Kámen.

V první kapitole jsem představila samotnou osobnost Pavla Čecha. Je zde zachycena jeho životní cestu, která od klukovských let směřovala ke strojnímu zámečnickovi, profesionálnímu hasiči až po umělce na volné noze. Následuje podkapitola *Pavel Čech jako indián*, kdy se sám výtvarník s oblibou přirovnává k „protřelému rudochovi“. Nakonec vypisují inspirace, jež ho ponoukají k nové tvorbě.

Druhá kapitola je zaměřena na veškerou tvorbu Pavla Čecha. Jsou zde popsány všechny jeho autorské knihy, komiksy, ilustrátorská a malířská tvorba. Kapitola končí přehledem úspěšných výstav.

Třetí kapitola je výčtem ocenění Pavla Čecha. Zde jsem uvedla ocenění Magnesia Litera, Muriel, Zlatá stuha a další.

Ve čtvrté kapitole jsem si kladla za cíl uvést literární formu a žánr, ve kterých Pavel Čech píše svá díla. Zároveň zde uvádím podkapitolu *Komiks*, kterým se umělec taktéž zabývá.

Pátá kapitola se jmenuje *Vybrané metody pro konkrétní práci s textem*. Cílem kapitoly je představit hlavní metody projektu *O čertovi*. Jedná se především o metodu prožitkové pedagogiky a projektovou výukovou metodu. Obě metody jsou klíčové pro literárně – výchovnou činnost ve volném čase. Na konci kapitoly jsem uvedla několik příkladů, jak je s knihou *O čertovi* možné pracovat v literární, výtvarné, hudební, dramatické či pohybové výchově.

Praktická část bakalářské práce je popsána v šesté kapitole, jež je rozdělena na tři podčásti. V první podčásti představuji samotný projekt *O čertovi*, který je zaměřen na první autorskou knihu Pavla Čecha s tematikou čertů. Projekt slouží k rozvoji předčtenářské gramotnosti v mateřské škole. Je zde detailně zaznamenána samotná příprava. Ve druhé podčásti je uvedena realizace i s průběžnou dokumentací a na závěr, ve třetí podčásti, je sepsána reflexe uskutečněného projektu. Praktická část obsahuje pracovní listy, které jsou vyobrazeny v Přílohách I. – X.

Stanovený cíl v úvodu bakalářské práce, jsem naplnila. Jedná se nejen o představení života a vybrané tvorby Pavla Čecha, ale i o realizaci a následnou reflexi projektu *O čertovi*.

Při psaní bakalářské práce jsem se zkontaktovala s panem Zdeňkem Chlubným, dlouholetým kamarádem Pavla Čecha a spoluautorem díla *Dobrodružství Honzy Štístka*. Díky němu jsem získala nesehnatelnou knihu *Zoom 2* s osobním věnováním.⁸³

Na závěr uvádím část konverzace s panem Chlubným. „*Vždy, když se [Pavel] dozví, že je tématem bakalářské nebo diplomové práce, tak jen nevěřicně kroutí hlavou!*“⁸⁴

---

⁸³ Viz Příloha XXX. Obr. 11.

⁸⁴ Soukromá elektronická korespondence autorky bakalářské práce se Zdeňkem Chlubným ze dne 11. 11. 2021

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

BIBLIOGRAFICKÉ ZDROJE

- ČECH, Pavel. *Dědečkové*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2017. ISBN 978-80-87595-59-6.
- ČECH, Pavel. *Dobrodružství pavouka Čendy*. 2. vyd. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2014. ISBN 978-80-87595-28-2.
- ČECH, Pavel. *Jirka a indiáni*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2020. ISBN 978-80-87595-9.
- ČECH, Pavel. *Knižka pro dva*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2015. ISBN 978-80-87595-42-8.
- ČECH, Pavel. *Modré z nebe*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2021. ISBN 978-80-87595-92-3.
- ČECH, Pavel. *O čertovi*. 3. vyd. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2014. ISBN 978-80-87595-27-5.
- ČECH, Pavel. *O Červeňáčkovi*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2019. ISBN 978-80-87595-82-4.
- ČECH, Pavel. *O klíči*. 2. vyd. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2014. ISBN 978-80-87595-25-1.
- ČECH, Pavel. *Prstýnek z kopřivy*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2021. ISBN 978-80-87595-90-9.
- ČECH, Pavel. *Skoro tucet*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2015. ISBN 978-80-87595-41-1.
- ČECH, Pavel. *Tajemství ostrova za prkennou ohradou*. 2. vyd. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2009. ISBN 978-80-904061-7-9.
- ČECH, Pavel. *Velké dobrodružství Pepíka Střechy*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2016. ISBN 978-80-87595-11-4.
- HOLEČEK, Petr. Když nehasil, tak kreslil. *Metro magazin*, 2015, roč. neuveden, č. 5.
- KOBZOVÁ, Martina. Vypravěč příběhů. *Moje země*, 2016, roč. 9, č. 5.
- Kolektiv autorů. *Zlatá kniha říkadel – veršované a omalované pro nejmenší*. Praha: XYZ, 2007. ISBN 978-80-87021-54-5.
- MALÝ, Radek. *Poštou havraní*. Havlíčkův Brod: Petrkov, 2018. ISBN 978-80-87595-68-8.
- PROKŮPEK, Tomáš, KUČEROVSKÝ, Tomáš. *ZOOM 2 – Pavel Čech*. 1. vyd. Brno: Anaphabet Books, 2013, ISBN 978-80-904467-7-9.
- ŠUBRTOVÁ, Milena a kol. *Pohádkové příběhy v české literatuře pro děti a mládež 1990–2010*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5692-3.
- Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích: 7, ř/š*. Praha: Diderot, 1999. ISBN 80-902-5559-0.
- Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích: 8, t/ž*. Praha: Diderot, 1999. ISBN 80-902-7230-4.

ZBUDILOVÁ, Helena. *Literární výchova ve volném čase*. Jinočany: H&H, Vyšehradská s.r.o., 2020. ISBN 978-80-7319-138-2.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

ADAM. *Pavel Čech vypráví o své tvorbě a mapě Stínadel*. [online]. © 2001–2022 ADAM.cz - zpravodajský server České rady dětí a mládeže, 14. listopadu 2018, aktualizováno 26. října 2021 [cit. 2021-11-14]. Dostupné z: <https://www.adam.cz/clanek-2018110047-pavel-cech-vypravi-o-sve-tvorbe-a-mape-stinadel.html>

BENDZÁKOVÁ, Petra. *Krtci – březen 2014: Kominiček*. [online]. © By vocis, 2016, 30. března 2014 19.59 [cit. 2021-11-18]. Dostupné z: <https://www.ksidlisti.cz/mskp/printart.php?id=1025>

ČECH, Pavel. *Ilustrace*. [online]. © Pavel Čech [cit. 2021-12-02]. Dostupné z: <http://www.pavelcech.wz.cz/ilustrace.html>

ČECH, Pavel. *Kontakt*. [online]. © Pavel Čech [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: <http://www.pavelcech.wz.cz/kontakt.html>

ČECH, Pavel. *Výstavy*. [online]. © Pavel Čech [cit. 2021-12-02]. Dostupné z: <http://www.pavelcech.wz.cz/vystavy.html>

ČERTÍKOVÁ, Jana. *Čerti*. [online]. © 2013–2022 ProMaminky.cz, 4. listopadu 2016 19.45 [cit. 2021-11-18]. Dostupné z: <https://www.promaminky.cz/rikadla-a-basnicky/cert-a-mikulas-63/certi-8480>

ČESKO – SLOVENSKÁ FILMOVÁ DATABÁZE. *O Čertovi a jiné vánoční pohádky*. [online]. © 2001-2022 POMO Media Group s.r.o. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/1099145-o-certovi-a-jine-vanocni-pohadky/galerie/>

ČEŠTINA VE SLOVNÍKU. *Pohádka*. [online]. © 2019 ČEŠTINAVESLOVNÍKU.CZ [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: <https://www.cestinaveslovniku.cz/pohadka/>

DATABÁZE KNIH. A. [online]. © 2008–2022 Databazeknih.cz [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/a-313351>

DATABÁZE KNIH. *Radek Malý*. [online]. © 2008–2022 Databazeknih.cz [cit. 2021-11-26]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/vydane-knihy/radek-maly-1698>

DUDOVÁ, Renata. *Čert a Mikuláš*. [online]. © 2013–2022 ProMaminky.cz, 19. března 2015 13.03 [cit. 2021-11-18]. Dostupné z: <https://www.promaminky.cz/rikadla-a-basnicky/mikulas-35/cert-a-mikulas-86>

DVOŘÁK, Marek. *Pavel Čech: Na českých komiksech mám rád nedokonalost*. [online]. © Statutární město Brno, leden 2015 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/brnensky-metropolitan/brnensky-metropolitan-rozhovory/rozhovor-pavel-cech-leden-2015>

FENCL, Ivo. *Pavel Čech: Chtěl bych jen týden malovat jako Burian*. [online]. 9. dubna 2009 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://www.bohousek.cz/clanek-2009040006-pavel-cech-chtel-bych-jen-tyden-malovat-jako-burian.html>

GALERIE VÝTVARNÉHO UMĚNÍ V HAVLÍČKOVĚ BRODĚ. *Tajuplný svět Pavla Čecha*. [online]. [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: <https://www.galeriehb.cz/cs/vystavy/archiv/495-cech-pavel?highlight=WyJwYXZlbCIsIlx1MDEwZGVjaCIsInBhdmVsIFx1MDEwZGVjaCId>

HUBLOVÁ, Pavlína. *Hry pro děti: 32. Na kominika*. [online]. 9. prosince 2012 17.01 [cit. 2021-11-18]. Dostupné z: https://wiki.rvp.cz/Kabinet/Ucebni_texty/%C5%98%C3%ADkanky/Hry_pro_d%C4%9Bti#NA_KOMIN.c3.8dKA

JARUŠEK, Ondřej. *Malíř a spisovatel Pavel Čech tě vtáhne do snového světa plného záhad, tajemství a nekonečné fantazie*. [online]. © 2011-2022 REFRESHER.cz, 29. leden 2017 14.34 [cit. 2021-11-14]. Dostupné z: <https://refresher.cz/40310-Malir-a-spisovatel-Pavel-Cech-te-vtahne-do-snového-sveta-plného-zahad-tajemství-a-nekonečné-fantazie-Rozhovor>

JULÍNKOVÁ, Karolína. *Literární a ilustrátorská tvorba Pavla Čecha* [online]. Brno, 2017 [cit. 2021-11-27]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. doc. PhDr. Milena Šubrtová, Ph.D. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/izhpg/Literarni_a_ilustratorska_tvorba_Pavla_Cecha_-_2017.pdf

KAŠOVÁ, Jitka. *Prožitek jako způsob učení*. [online]. Metodický portál RVP.cz, 2. prosince 2013 [cit. 2021-12-21]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/k/z/17861/PROZITEK-JAKO-ZPUSOB-UCENI.html>

KAŠPAR, Lukáš. *Nevěděl jsem, co je youtuber, a tak jsem chtěl být indián, říká malíř Čech*. [online]. © 1999–2022 MAFRA, a. s., 11. září 2021 [cit. 2021-11-11]. Dostupné na: https://www.idnes.cz/kultura/vytvarne-umeni/pavel-cech-malir-spisovatel.A201119_152331_lidicky_lsv

KUBĚNSKÝ, Petr. *Pavel Čech*. [online]. © ÚČL AV ČR, inSophy, Studio Vémola, 15. května 2016 [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1920&hl=pavel+%C4%8Dech>

KUBÍČKOVÁ, Klára. *RECENZE: U broučků na lustru bydlí ještěr*. [online]. © 1999–2022 MAFRA, a. s., 19. října 2014 13.10 [cit. 2021-11-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/literatura/recenze-velka-knizni-zahada.A141017_170459_literatura_vdr

KUBÍČKOVÁ, Klára. *Z hasiče úspěšný výtvarník. Víc času jsem stejně kreslil, než hasil, říká*. [online]. © 1999–2022 MAFRA, a. s., 4. ledna 2015 11.04 [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/brno/zpravy/rozhovor-vytvarnik-pavel-cech-z-brna.A141231_2127592_brno-zpravy_daj

KVĚTOŇOVÁ, Regina. *Nové vydání Chaty v Jezerní kotlině ilustroval Pavel Čech, dětský fanoušek foglarovek*. [online]. © 1997-2022 Český rozhlas, 2018 [cit. 2021-12-02]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/fenomen-foglar-7616206/3>

- LIGA LESNÍ MOUDROSTI. *Liga lesní moudrosti* [online]. © 2013 Liga lesní moudrosti [cit. 2021-11-13]. Dostupné z: <https://www.ligalesnimoudrosti.cz/>
- MAGNESIA LITERA. *Magnesia Litera*. [online]. Praha: Litera, produkce, s.r.o. [cit. 2021-11-23]. Dostupné na: <https://www.magnesia-litera.cz>
- MANDYS, Pavel. *Pro Tebe*. [online]. © Pavel Mandys, 14. července 2018 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/40193/cech-pavel-pro-tebe>
- MŠ KUNČINA. *Čert*. [online]. © 2013 skolkakuncina.eschool.cz, 2016 [cit. 2021-11-18]. Dostupné z: <http://www.mskuncina.cz/cert-0017>
- MŠ LIBŇATOV. *Mikulášská nadílka*. [online]. 12. prosince 2015 19.16 [cit. 2021-11-19]. Dostupné z: <https://mslibnatov.webnode.cz/news/mikulasska-nadilka/>
- MURIEL. *Pavel Čech*. [online]. 2021 [cit. 2021-11-23]. Dostupné z: <https://muriel.cz/?s=pavel+%C4%8Dech>
- NAKLADATELSTVÍ PETRKOV. *O malíři*. [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <http://www.petrkov.cz/o-maliri>
- ŠOTOLOVÁ, Michaela. *Oceněny nejkrásnější knihy Podzimního knižního veletrhu*. [online]. 22. října 2012 [cit. 2021-11-24]. Dostupné z: http://m.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=4047075&n=oceneny-nejkrasnejsi-knihy-podzimniho-knizniho-veletrhu&p1=1213
- TALU. *O mráčkovi: Komentáře* [online]. © 2008–2022 Databazeknih.cz, 5. června 2019 [cit. 2021-11-27]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/o-mrackovi-47098?orderBy=new&str=2>
- TRIBULOVÁ, Lucie. *Malířská tvorba Pavla Čecha*. [online]. Brno, 2018 [cit. 2021-12-02]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. PhDr. Aleš Filip, Ph.D. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/wgyfu/Malirska_tvorba_Pavla_Cecha.pdf
- TÝDEN V REGIONECH. *Pavel Čech a jeho barevný svět*. In: Youtube [online]. 16. března 2013 [cit. 2021-12-01] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=ki4ZCbvHvb4>.
- VAŠE LITERATURA. *Nejlepším místem pro imaginaci jsou autorské knihy. Najdete je v Národní knihovně*. [online]. © 2009-16 Vaseliteratura.cz, 25. května 2013 3.00 [cit. 2021-11-26]. Dostupné z: <https://www.vaseliteratura.cz/aktuality1/3235-autorske-knihy>
- VOKÁČOVÁ, Markéta. *Kalamajka mik, mik, mik*. [online]. © 2013–2022 ProMaminky.cz, 20. března 2015 17.54 [cit. 2021-11-18]. Dostupné z: <https://www.promaminky.cz/pisnickyy/lidove-36/kalamajka-mik-mik-mik-163>
- WIKIPEDIE. *Muriel a andělé*. [online]. 23. června 2021 9.44 [cit. 2021-11-23]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Muriel_a_and%C4%9B1%C3%A9
- ZLATÁ STUHA. *Zlata stuha*. [online]. © IBBY 2014 [cit. 2021-11-24]. Dostupné na: <http://www.zlatastuha.cz/cs>

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA I.	PRACOVNÍ LIST O ČERTOVI
PŘÍLOHA II.	PRACOVNÍ LIST O ČERTOVI
PŘÍLOHA III.	POHYBOVÁ ŘÍKANKA I.
PŘÍLOHA VI.	HUDEBNÍ AKTIVITA – KOMINÍCI
PŘÍLOHA V.	HUDEBNÍ AKTIVITA – ČERTI
PŘÍLOHA VI.	POHYBOVÁ ŘÍKANKA II., POHYBOVÁ HRA
PŘÍLOHA VII.	PRACOVNÍ LIST
PŘÍLOHA VIII.	PRACOVNÍ LIST
PŘÍLOHA IX.	PRACOVNÍ LIST
PŘÍLOHA X.	POHYBOVÁ ŘÍKANKA III.
PŘÍLOHA XI.	OBRÁZEK K PŘÍLOZE II.
PŘÍLOHA XII.	POHYBOVÁ ŘÍKANKA I.
PŘÍLOHA XIII.	HUDEBNÍ AKTIVITY – KOMINÍCI
PŘÍLOHA XIV.	HUDEBNÍ AKTIVITY – ČERTI
PŘÍLOHA XV.	POHYBOVÁ ŘÍKANKA II., POHYBOVÁ HRA
PŘÍLOHA XVI.	OBRÁZEK K PŘÍLOZE VII.
PŘÍLOHA XVII.	OBRÁZEK K PŘÍLOZE VII.
PŘÍLOHA XVIII.	OBRÁZEK K PŘÍLOZE VIII.
PŘÍLOHA XIX.	OBRÁZEK K PŘÍLOZE VIII.
PŘÍLOHA XX.	OBRÁZEK K PŘÍLOZE IX.
PŘÍLOHA XXI.	OBRÁZEK K PŘÍLOZE IX.
PŘÍLOHA XXII.	POHYBOVÁ ŘÍKANKA III.
PŘÍLOHA XXIII.	OBRÁZEK 1, OBRÁZEK 2
PŘÍLOHA XXIV.	OBRÁZEK 3
PŘÍLOHA XXV.	OBRÁZEK 4, OBRÁZEK 5
PŘÍLOHA XXVI.	OBRÁZEK 6, OBRÁZEK 7
PŘÍLOHA XXVII.	OBRÁZEK 8
PŘÍLOHA XXVIII.	OBRÁZEK 9
PŘÍLOHA XXIX.	OBRÁZEK 10
PŘÍLOHA XXX.	OBRÁZEK 11

Do příloh byla použita má vlastní tvorba, fotografie z Mateřské školy Kámen, kopie prací dětí, ilustrací z knihy *O čertovi* a věnování z knihy *Zoom 2 – Pavel Čech*. Fotografie obálky *O čertovi* byla stažena z internetových stránek knihkupectví Kosmas.

Příloha I.

O čertovi

Nakresli obrázek k přečtené knize O čertovi.

Příloha II.

O čertovi

Vymaluj obrázek k přečtené knize O čertovi.

Příloha III.

Pohybová říkanka I.

Leze čert

Leze z pekla, leze čert,
a to není žádný žert.
Po světě se rozhlíží
a zlobidla vyhlíží.

Příloha IV.

Hudební aktivity – kominíci

Kominík

Kominíku bu bu bu,
strč košilku do zubů,
kdyby se tě všichni báli,
já se tě bát nebudu.

Kalamajka

Kalamajka, mik, mik, mik,
oženil se kominík,
vzal si ženu Elišku,
v roztrhaném kožíšku.

Kalamajka pěkná věc,
když je zima, šup na pec,
když je teplo, šup dolů,
kalamajku tancuju.

Příloha V.

Hudební aktivity – čerti

Čerte, čerte, čertíku

Čerte, čerte, čertíku,
nesahej nám na kliku.

Kde jsi Mikuláše nechal,
bez něj nepustíme Tě dál.

Dělal bys jen neplechu,
známe Tě už z doslechu.

Ty nám neseš jenom šmíru,
vymetl jsi každou díru,
každou díru v komíně,
v celé naší dědině!

Čerti v pekle

Co dělají čerti v pekle, když je jim moc zima?

Přiloží si pod kotlem a hned je jim zas prima.

Co dělají čerti v pekle, když tam lítaj saze?

Přiloží si ještě jednou a je jim zas blaze.

Co dělají čerti v pekle, když se blíží Vánoce?

Poskakují kolem ohně a chystají ovoce.

Příloha VI.

Pohybová říkanka II.

Kominíček

Kominíček šel na půdu,
Kominíček koště vzal.
Kominíček šel na půdu,
aby saze vymetal.

Kdepak jsou ty hodné děti?
Ty já pěkně pohladím.
A kde jsou ty neposlušné?
Ty metličkou vyplatím.

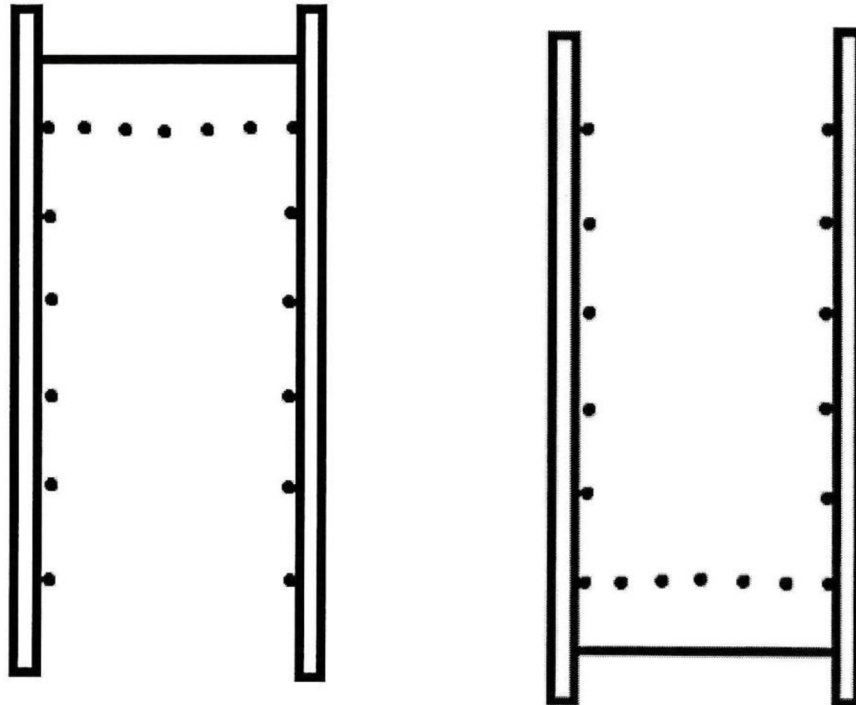
Pohybová hra

Na kominíka

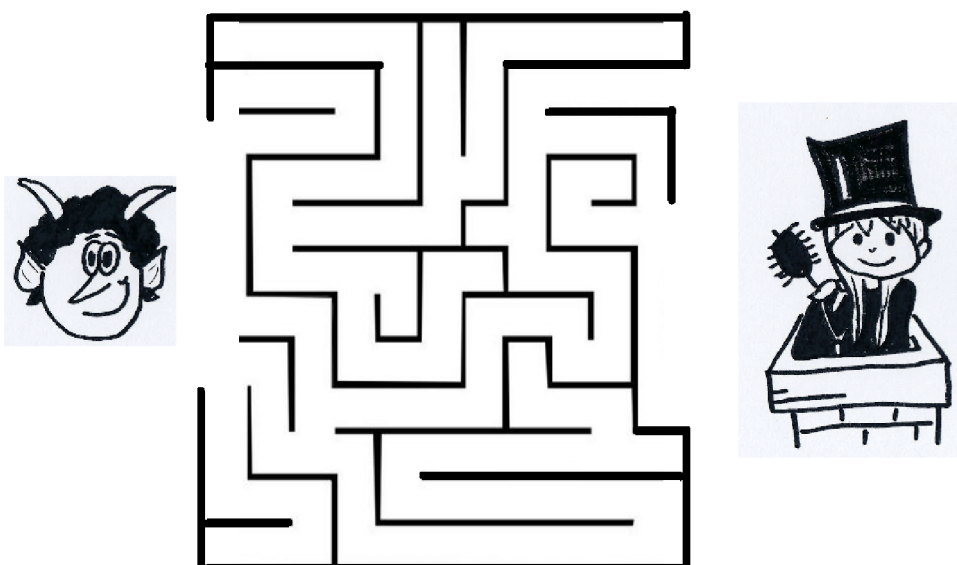
Kominíku, kominíku,
máš komíny čisté?
Nevím, nevím, podívám se,
není to tak jisté.

Příloha VII.

1. Dokresli kominíkovi Antonínovi žebříky.

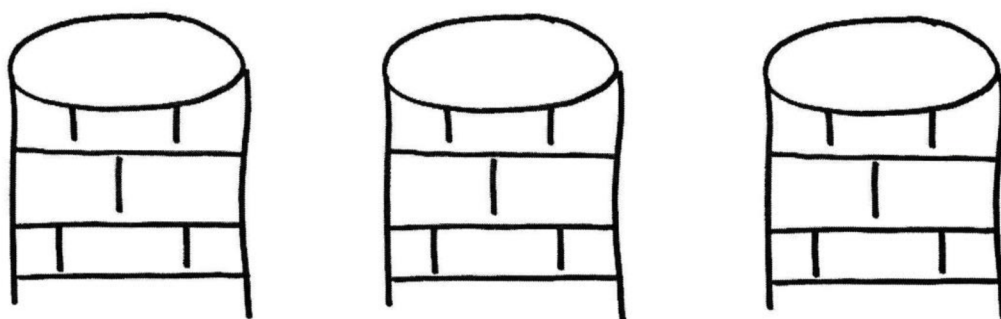

2. Pomoz čertovi Florimónovi dostat se ke kominici Tradamile.

Příloha VIII.

3. Dokresli kouř ke komínům a komíny vybarvi.

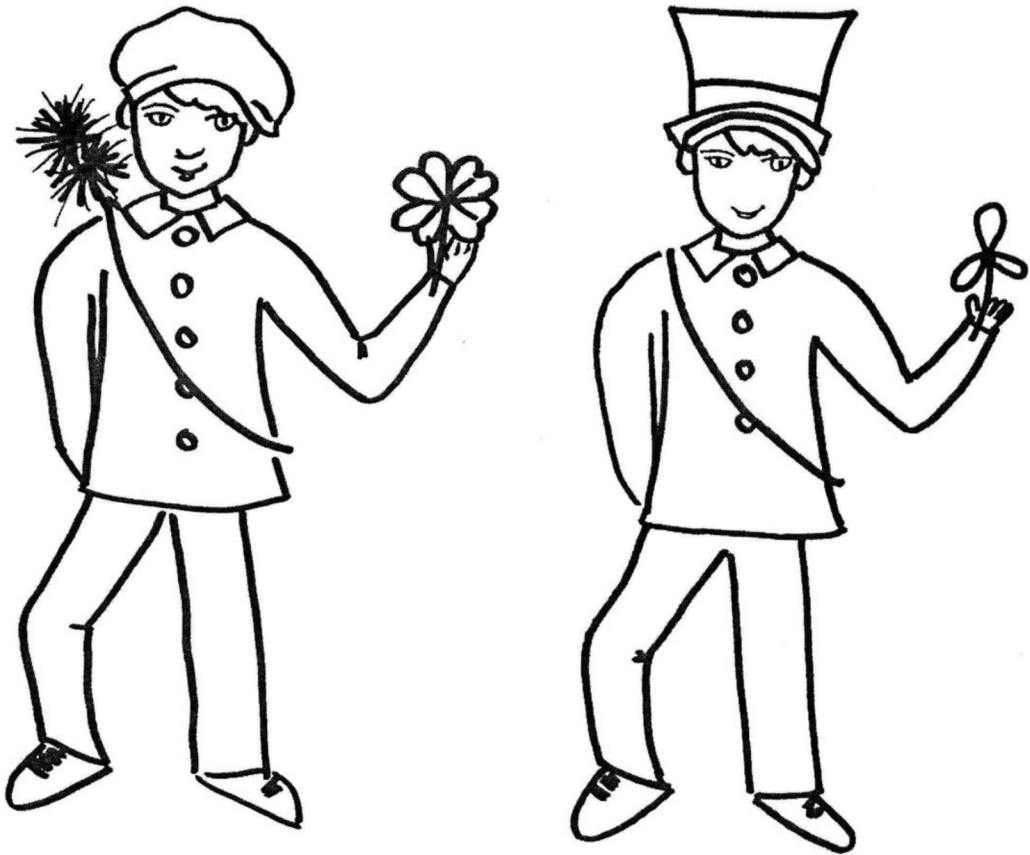

4. Domaluj čertovi Evelýnovi rohy a jazyk a vybarvi ho.

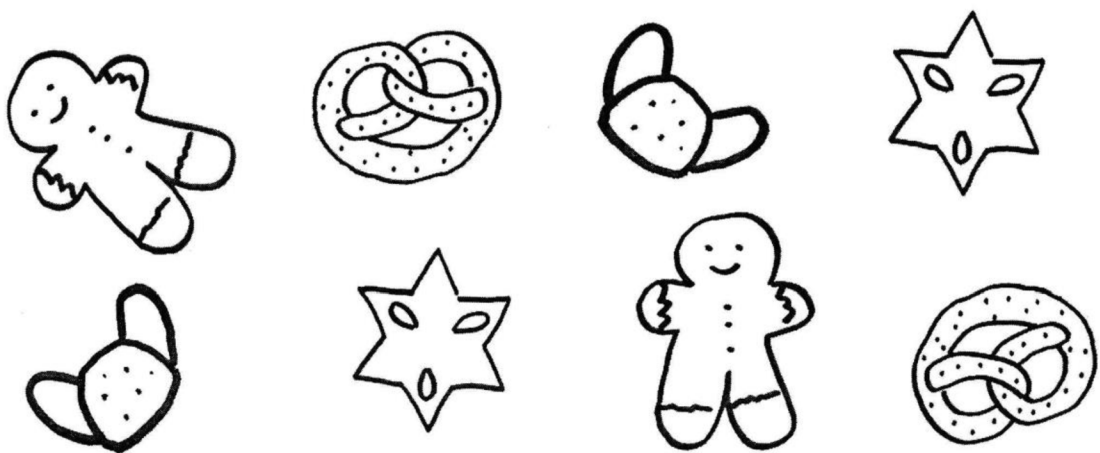

Příloha IX.

5. Na střeše se setkali kominík Lojzík a kominík Francek. Označ 5 rozdílů a vyber si, kterého vybarvíš.

6. Vybarvi dvojice cukroví stejnou barvou.

Příloha X.

Pohybová říkanka III.

Malý čertíček

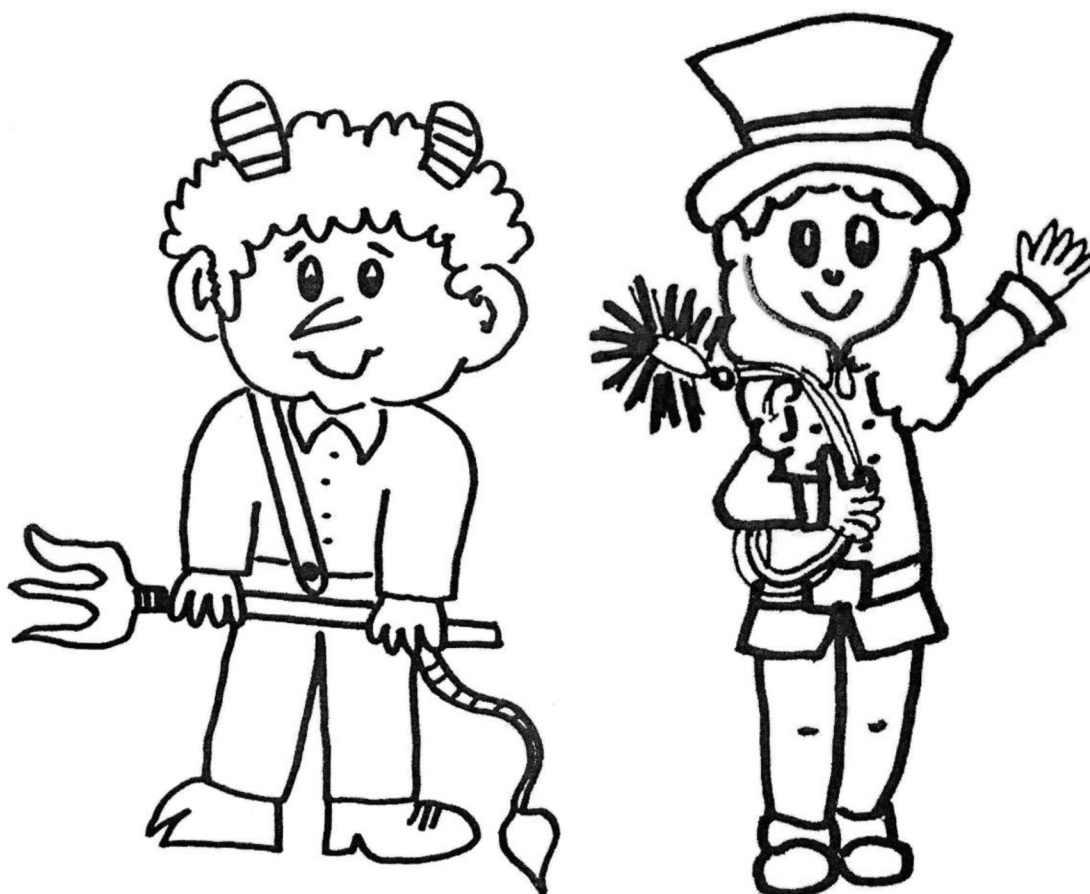
Já jsem malý čertíček,
vystřkuji jazýček.

Na hlavě dva růžky mám,
k čemu? Ani nevím sám.

Rameno mi pytel zdobí
na děti, co nejvíc zlobí.
Do peklíčka hop a skok,
přijdu zase příští rok.

Příloha XI. Obrázek k příloze č.2

Zdroj: vlastní tvorba

Příloha XII. Pohybová říkanka I.

Leze čert

Leze z pekla, leze čert,
a to není žádný žert.
Po světě se rozhlíží
a zlobidla vyhlíží.⁸⁵

---

⁸⁵ MŠ KUNČINA. *Čert*. [online]. © 2013 skolkakuncina.eschool.cz, 2016 [cit. 2021-11-18]. Dostupné z: <http://www.mskuncina.cz/cert-0017>

Příloha XIII. Hudební aktivita – kominíci

Kominík

Kominíku bu bu bu,
strč košilku do zubů,
kdyby se tě všichni báli
já se tě bát nebudu.⁸⁶

Kalamajka

Kalamajka, mik, mik, mik,
oženil se kominík,
vzal si ženu Elišku,
v roztrhaném kožíšku.

Kalamajka pěkná věc,
když je zima, šup na pec,
když je teplo, šup dolů,
kalamajku tancuju.⁸⁷

---

⁸⁶ Kolektiv autorů. *Zlatá kniha říkadel – veršované a omalované pro nejmenší*. Praha: XYZ, 2007. ISBN 978-80-87021-54-5. s.119.

⁸⁷ VOKÁČOVÁ, Markéta. *Kalamajka mik, mik, mik*. [online]. © 2013–2022 ProMaminky.cz, 20. března 2015 17.54 [cit. 2021-11-18]. Dostupné z: <https://www.promaminky.cz/pisnicky/lidove-36/kalamajka-mik-mik-mik-163>

Čerte, čerte, čertíku

Čerte, čerte, čertíku,
nesahej nám na kliku.
Kde jsi Mikuláše nechal,
bez něj nepustíme Tě dál.
Dělal bys jen neplechu,
známe Tě už z doslechu.
Ty nám neseš jenom šmíru,
vymetl jsi každou díru,
každou díru v komíně,
v celé naší dědině!⁸⁸

Čerti v pekle

Co dělají čerti v pekle, když je jim moc zima?
Přiloží si pod kotlem a hned je jim zas prima.
Co dělají čerti v pekle, když tam lítaj saze?
Přiloží si ještě jednou a je jim zas blaze.
Co dělají čerti v pekle, když se blíží Vánoce?
Poskakují kolem ohně a chystají ovoce.⁸⁹

---

⁸⁸ DUDOVÁ, Renata. *Čert a Mikuláš*. [online]. © 2013–2022 ProMaminky.cz, 19. března 2015 13.03 [cit. 2021-11-18]. Dostupné z: <https://www.promaminky.cz/rikadla-a-basnicky/mikulas-35/cert-a-mikulas-86>

⁸⁹ MŠ LIBŇATOV. *Mikulášská nadílka*. [online]. 12. prosince 2015 19.16 [cit. 2021-11-19]. Dostupné z: <https://mslibnatov.webnode.cz/news/mikulasska-nadilka/>

Příloha XV.

Pohybová říkanka II.

Kominíček

Kominíček šel na půdu,
Kominíček koště vzal.
Kominíček šel na půdu,
Aby saze vymetal.

Kdepak jsou ty hodné děti?
Ty já pěkně pohladím.
A kde jsou ty neposlušné?
Ty metličkou vyplatím.⁹⁰

Pohybová hra

Na kominíka

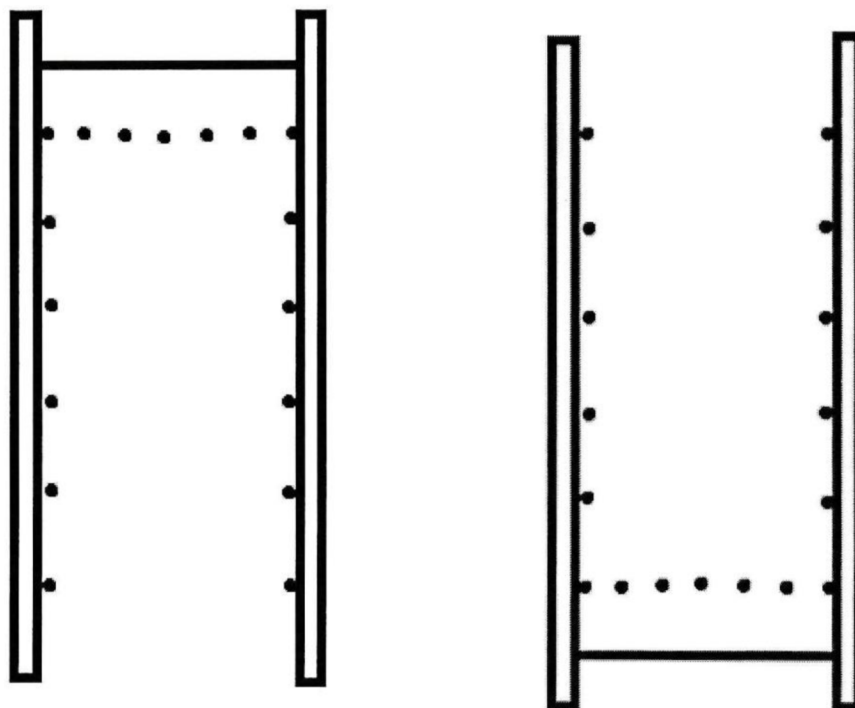
Kominíku, kominíku,
máš komíny čisté?
Nevím, nevím, podívám se,
není to tak jisté.⁹¹

---

⁹⁰ BENDZÁKOVÁ, Petra. *Krtci – březen 2014: Kominíček*. [online]. © By vocis, 2016, 30. března 2014 19.59 [cit. 2021-11-18]. Dostupné z: <https://www.ksidlisti.cz/mskp/printart.php?id=1025>

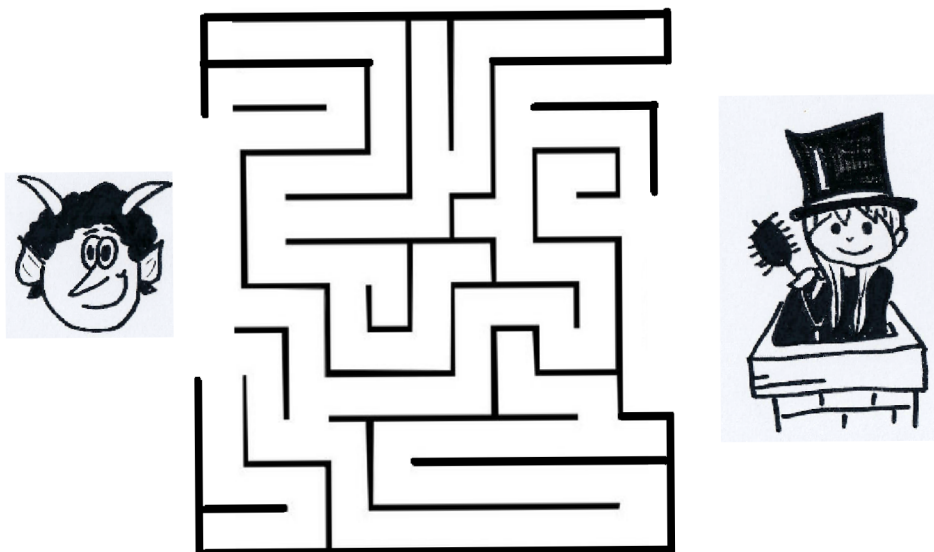
⁹¹ HUBLOVÁ, Pavlína. *Hry pro děti: 32. Na kominíka*. [online]. 9. prosince 2012 17.01 [cit. 2021-11-18]. Dostupné z: https://wiki.rvp.cz/Kabinet/Ucebni_texty/%C5%98%C3%ADkanky/Hry_pro_d%C4%9Bti#NA_KOMIN.c3.8dKA

Příloha XVI. Obrázek k příloze VII.

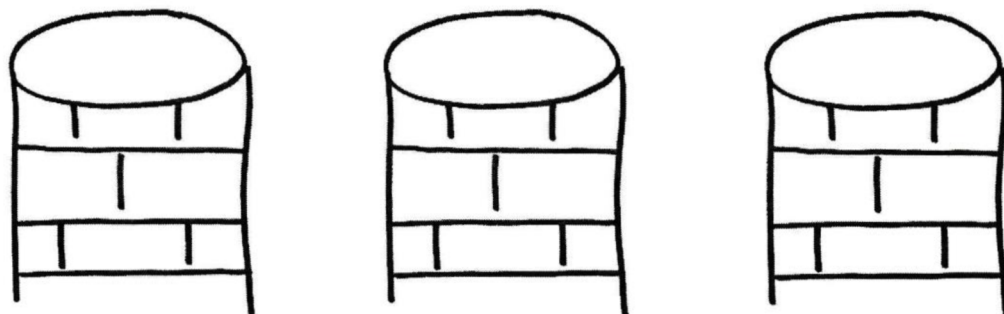
Zdroj: vlastní tvorba

Příloha XVII. Obrázek k příloze VII.

Zdroj: vlastní tvorba

Příloha XVIII. Obrázek k příloze VIII.

Zdroj: vlastní tvorba

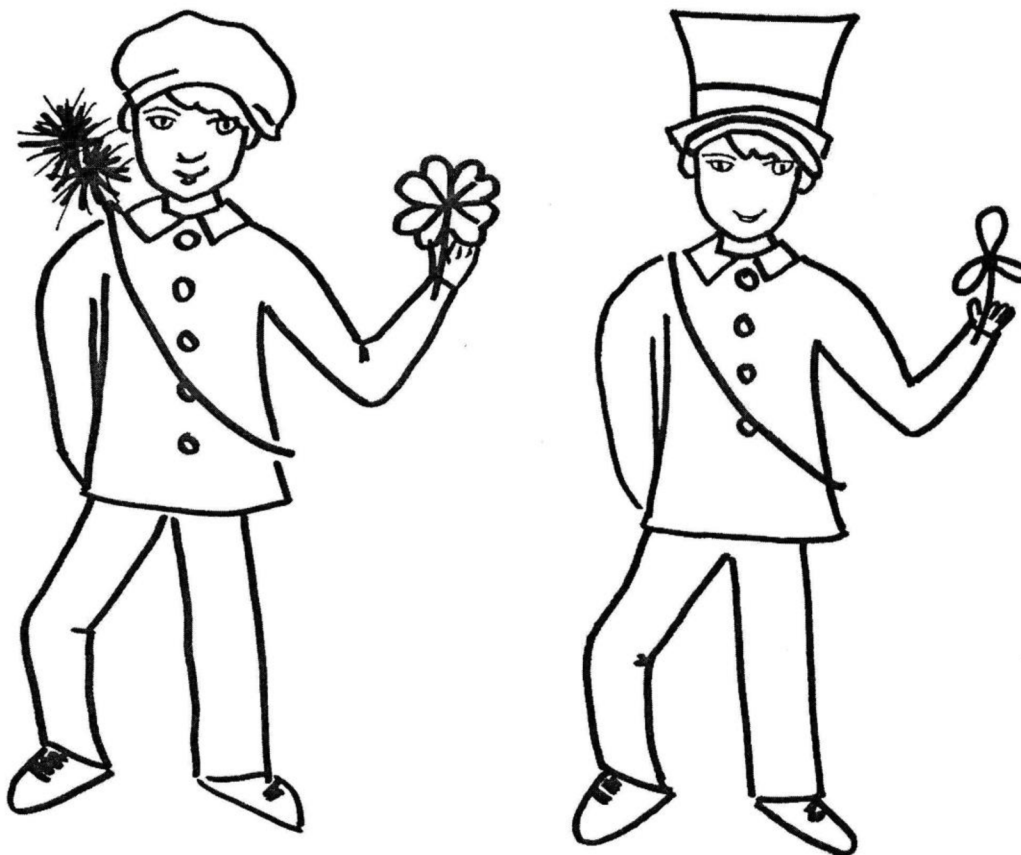

Příloha XIX. Obrázek k příloze VIII.

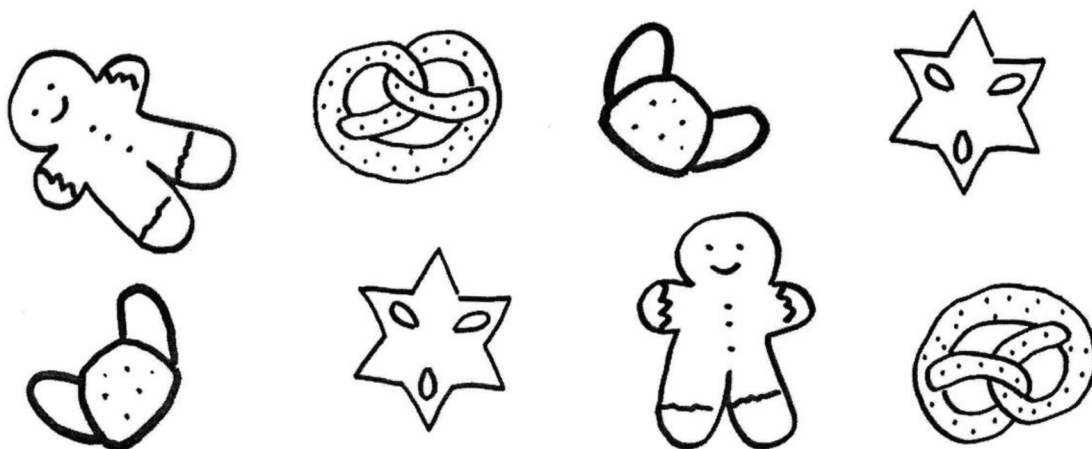
Zdroj: vlastní tvorba

Příloha XX. Obrázek k příloze IX.

Zdroj: vlastní tvorba

Příloha XXI. Obrázek k příloze IX.

Zdroj: vlastní tvorba

Příloha XXII. Pohybová říkanka III.

Malý čertíček

Já jsem malý čertíček,
vystřkuji jazýček.

Na hlavě dva růžky mám,
k čemu? Ani nevím sám.

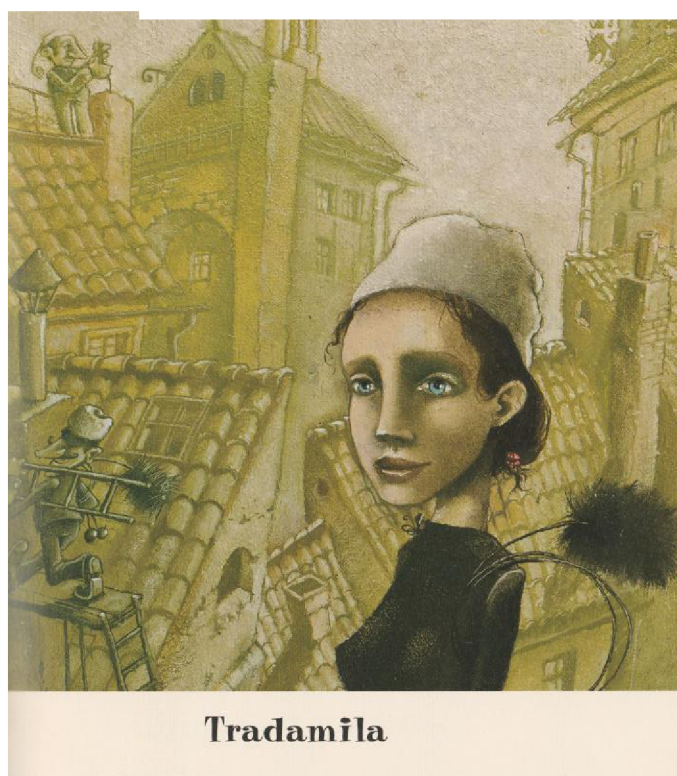
Rameno mi pytel zdobí
na děti, co nejvíc zlobí.
Do peklička hop a skok,
přijdu zase příští rok.⁹²

---

⁹² ČERTÍKOVÁ, Jana. *Čerti*. [online]. © 2013–2022 ProMaminky.cz, 4. listopadu 2016 19.45 [cit. 2021-11-18]. Dostupné z: <https://www.promaminky.cz/rikadla-a-basnicky/cert-a-mikulas-63/certi-8480>

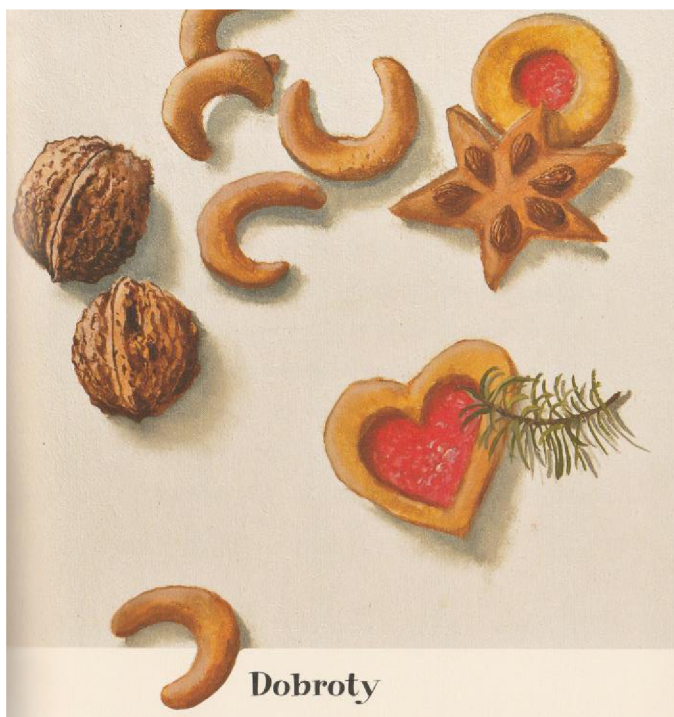

Obrázek 1 – Ilustrace Pavla Čecha v knize *O čertovi* (desky knihy)

Obrázek 2 – Ilustrace Pavla Čecha v knize *O čertovi* (uvnitř knihy)

Příloha XXIV.

Obrázek 3 – Ilustrace Pavla Čecha v knize *O čertovi* (uvnitř knihy)

Příloha XXV.

Obrázek 4 – Prohlížení obrázků v knize *O čertovi*

Obrázek 5 – Vypracování pracovních listů

Příloha XXVI.

Obrázek 6 – Hotové pracovní listy s knihou *O čertovi*

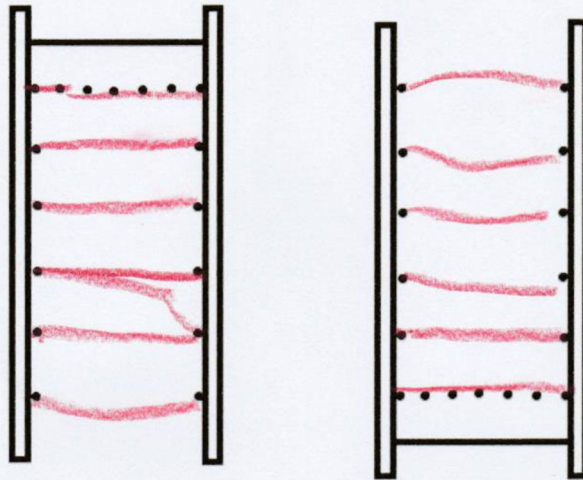

Obrázek 7 – Hotové výrobky – čert z vařečky

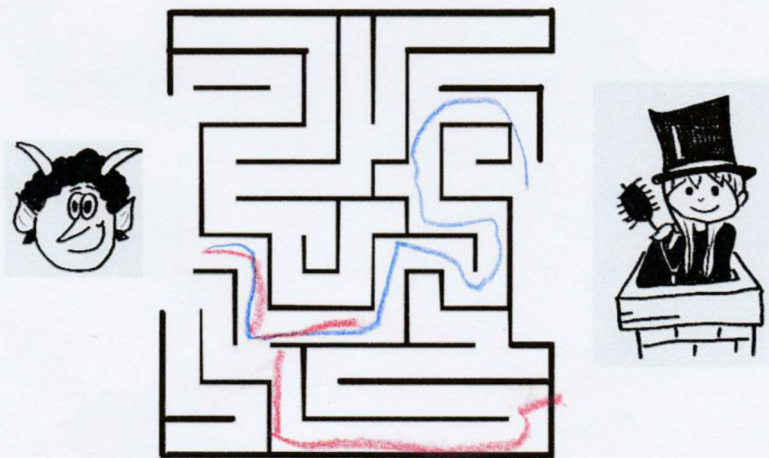

Příloha VII.

1. Dokresli kominíkovi Antonínovi žebříky.

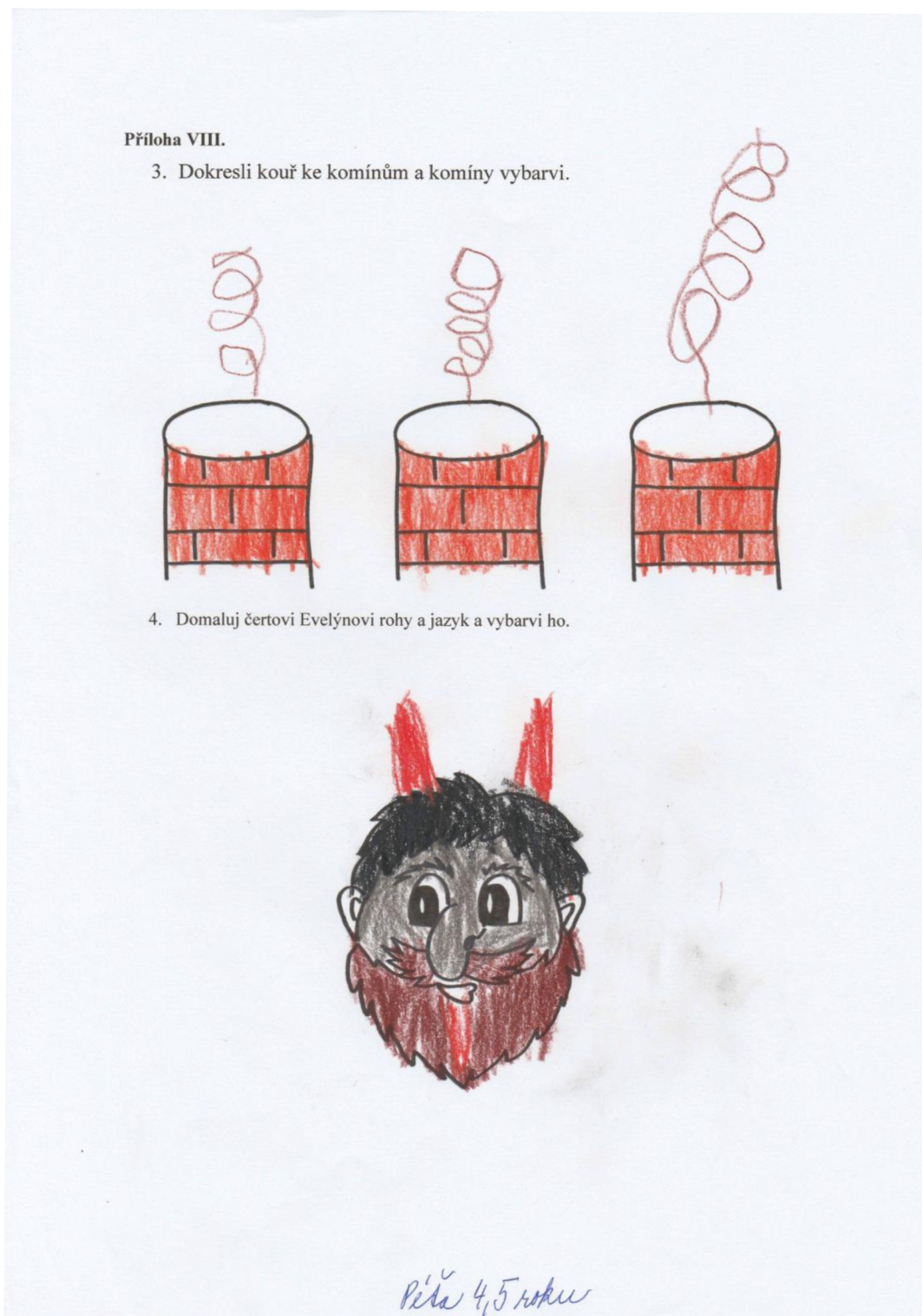
2. Pomoz čertovi Florimónovi dostat se ke kominici Tradamile.

Anička 55roka

Obrázek 8 – Hotový pracovní list Příloha VII.

Příloha XXVIII.

Obrázek 9 – Hotový pracovní list Příloha VIII.

Příloha XXIX.

Příloha IX.

5. Na střeše se setkali kominík Lojzík a kominík Francek. Označ 5 rozdílů a vyber si, kterého vybarvíš.

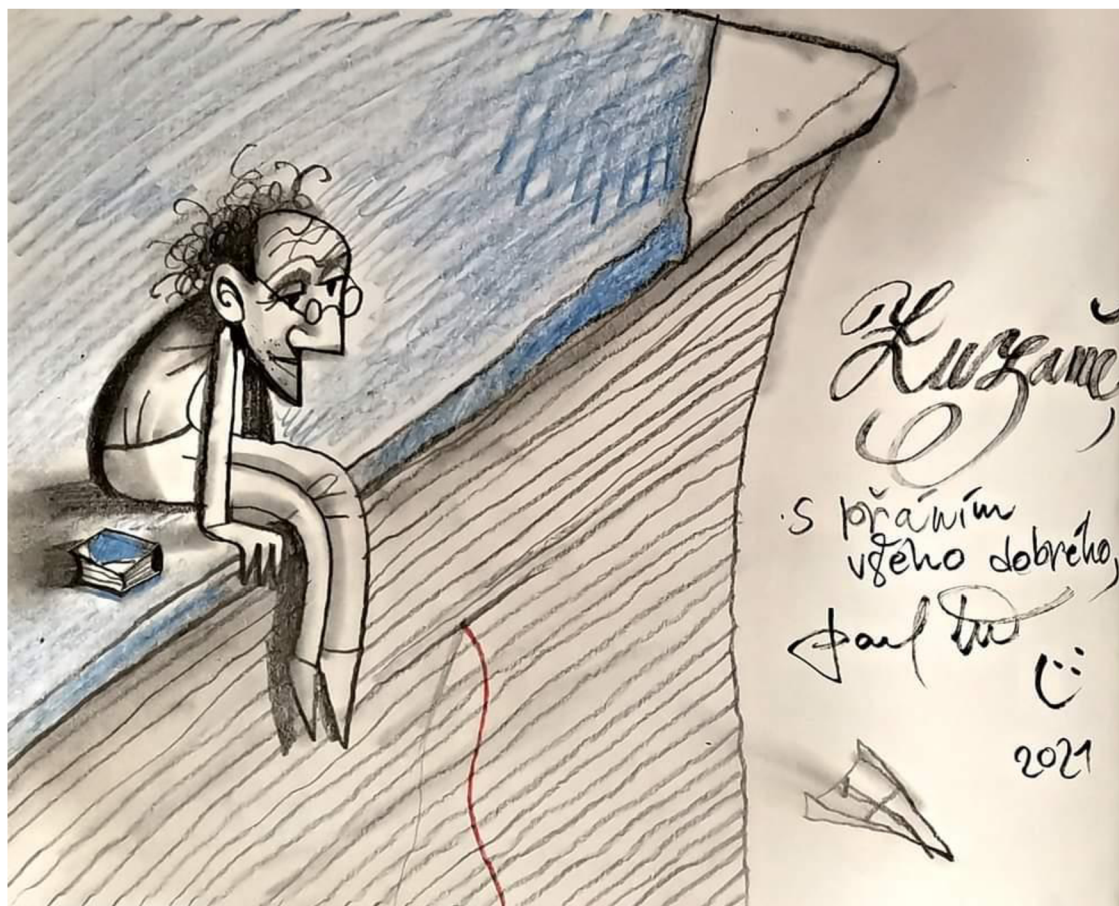
6. Vybarvi dvojice cukroví stejnou barvou.

Matějsek 4,5 roku

Obrázek 10 – Hotový pracovní list Příloha IX.

Příloha XXX.

Obrázek 11 – Kresba Pavla Čecha s osobním věnováním

ABSTRAKT

KUČEROVÁ, Z. Vybraná tvorba Pavla Čecha ve volnočasové výchově ke čtenářství. České Budějovice, 2022. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce H. Zbudilová.

Klíčová slova: Pavel Čech, vybraná tvorba, volnočasová výchova, čtenářství, projekt

Cílem bakalářské práce je představení tvorby Pavla Čecha (ilustrátor, tvůrce komiksů a autorských knih) a využití vybrané tvorby ve volnočasové výchově ke čtenářství. Práce je rozdělena na dvě části. Teoretická část představuje životopis, tvorbu autora, získaná ocenění, preferovaný literární žánr a vybrané metody zvolené pro konkrétní práci s textem. Praktická část je zaměřena na projekt *O čertovi*, který slouží k rozvoji čtenářství v mateřské škole.

ABSTRACT

Selected Works of Pavel Čech in Leisure Education for Reading

Keywords: Pavel Čech, selected works, leisure education, reading, project

The bachelor thesis aims to introduce the work of Pavel Čech (an illustrator, a comics creator, and a book writer) and the use of selected work in leisure education indicated for reading. The dissertation is divided into two parts. The theoretical part introduces a bio, author's work, awards received, preferred literature genre, and selected methods chosen for particular work with text. The practical part focuses on the project *O čertovi* that develops the reading in kinder garden.